

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KATHOLIKUS KÉPES HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON TIZENHAT OLDAL TERJEDELEMBEN.

Előfizetési ára a magyar birodalomban és Ausztriában
Egy évre 4 kor., félévre 2 kor., negyedévre 1 kor.
Egyes szám ára 8 fill., vidéken 10 fillér.

Szerkeszti **BUDAY ALADÁR.**
A **PÁZMÁNEUM** nyomda és irodalmi vállalat kiadása
Budapest, VIII. Mária-utca 11.

A német birodalom államaiba egész évre 5 kor.
Európa egyéb államaiba és Amerikába egész évre 7 kor.
Hirdetések alku szerinti árban.

Június 20 nap	Római naptár	Róm. evang.	Gör. kath. naptár	Gör. kath. evangélium	Nap		Nap hossza	C	Hold		Hold-vált.
					kél	nyug.			kél	nyug.	
5 Vasárnap	Bonifác	Lukács	23 Mindsz.	Máté	3 49	7 35	15 46		D. e.	10 38	
6 Hétfő	Norbert pk.	(XIV. 16-24)	24 Simeon	(10 r. 38 sz.)	49	36	47		0 7	11 38	
7 Kedd	Róbert ap.	Egy	25 Szent Iván	Mindennek	48	37	49		0 34	D. u.	
8 Szerda	Medárd pk.	ember	26 Kárpuz nagy	elhagyásáról	48	38	50		0 59	1 40	
9 Csütörtök	Primus és Fel.		27 Hellád	az égi jutalomért.	47	38	51		1 26	2 42	
10 Péntek	Jézus sz. szive	vaecorát szerzett.	28 Eutik		47	38	51		1 54	3 47	
11 Szombat	Barnabás		29 Teodózia		47	39	52		2 25	4 51	

Olcsó vádaskodás.

Ez a neve minden olyan írott cikknek, minden olyan elmondott beszédnek, melyben valaki a katonai követeléseket sokalni meri és ellenök nyilatkozik. A kormány, a katonai hatalom, az udvar adja annak azt a nevet. És nincs ezen körök szemében rosszabb ember, mint ki ilyen cikket írni, ilyen beszédek megerezszeni bátorodik.

Pedig bizony nem a vádaskodás olcsó Magyarországon, hanem a milliók olcsók. Már t. i. azok a milliók, melyeket a népből kell kisajtolni és hatalmi célokra elkölteni. Ezek a milliók akkor is olcsók, mikor sajtolják, de — sajnos — százszorta olcsóbbak, mikor elköltik.

A magyar milliók pazarlása annyira örületes gyorsasággal történik, hogy szinte gyakorlatiá vált, nem a hozadékot költeni, hanem a tőkét. Mert a ki adósságot csinál a nemzet számlájára, olyat, melyet a jövő nemzedékek fognak csak megfizetni, az a nemzeti vagyontőkét fogyasztja. És ezt tették a liberális kormányok, mióta gyászos-káros uralmuk tart!

Nem hasból beszélünk, nem olcsón vádaskodunk. Adatainkat a legutóbb kiosztott kormányjelentésből szedtük. Mely adatok szomorúan bizonyítják, hogy velünk a kormányok miadig úgy bánnak, mintha mostoha apáink volnának, vagy ellenségeink. Mert, hogy valaki egyszer költsön többet, mint a mennyit bevesz, az lehet hiba vagy kényszerűség, de hogy három és fél évtizeden át költsön állandóan többet, az már bűnös rosszakarat vagy téboly.

Azt meg már csak nem gondolhatom a mindenkori kormányokról, hogy éppen nekik volt a legkevesebb eszük?

Ebben a kicsi, de nekünk legdrágább magyar hazában szomorú sejtélem üli meg a sziveket! Legyen úgy, hogy a jóságos Mindenható még jóra fordít mindent, de egyelőre nincs oktanul a félelem, hogy a termés kilátása rossz! — Ennél lesújtóbb, megdöbbenőbb hír Magyarországot nem érheti, mert nyugalomunk, megélhetésünk, jövőnk, minden a termés jóságától függ.

Nekünk nincs felhalmozott tartaléktőkénk, nekünk nincs világkereskedelmünk, nekünk nincs kifelé dolgozó iparunk, nálunk minden arra az egy lapra van feltéve: Jó-e a termés?

Nemcsak a gazdáink sorsa fordul meg ezen a kérdésen; nálunk a kereskedő, az iparos, az értelmi ember, mind a gazda szükségleteit szolgálja, tehát mind ő belőle él; továbbá a gazda fizeti adójával a tanítót, a jegyzőt, a papot, a közigazgatási és igazgatószolgálati tisztviselőket, a katonatisztek, a minisztereket, a bécsi udvar német méltóságos szolgálait, mindenkit, a ki magyar földön él, mert itt mindennek abból kell kikerülni, a mi a földből terem!

Tehát a föld nálunk minden! De ám azzal számot vetnek-e, hogy mire képes az a föld? Mert nem végtelen annak termelő-ereje!

Számítsuk ki az utolsó átlagos jó évek hozamát. Minden jelentősebb terményt állítsunk be az évi mérlegbe:

ára

tt Bönel-rend-
agamat azt 30
kül megküldeni,
ny

óra

zmutato
erős 36 óráig
yszerkezetével
te acél vagy
patent email-
em papir) nagy
pességgel, az
osan járó str-
szolgálati óra,
inek ajánlható,
az egy védőtok,
kép nikellanc,
grógyírú kara-
nyeri és egy
rök emlék jár.
Indez csak 2
t 50 kr. 3 da-
ab 0.75 frt. 6
rb 12 frt. Az
rán ő felsége a
rály, X. Pius
ápa, vagy szép
adás és táj-
p 30 krajezár-
t több. Jó já-
ásért 3 évre
ásbeli jótállás.
szétküldi után-
vétél az

Bönel Ros-
kopf órágyári
raktár

S,
48. SZAM.
zállítója.
1840-ben.
aranyérem.

encsém vála-
bnel-rendszerü
a és én hirde-
letésemet min-
ordináre pléh-
nem tud meg-
Bönel órá-
határozottan

-kasza,"

mel kétszeresen
tulszármval. A
ily ren szerü
si módja a gyár
és vegyészeti
melynek követ-
ében a kasza
i sulya, tartós-
és vágóképes-
e bámulatos.

SZÁM.

endő.

110 cm
30 I frt. 50
szát ingyen küld.
új kaszáért lesz
szaszorító kules-
legjobb fenőkő

gazitva, kikala-
mellett lesz el-
zát ne vásárol-
míg fenti hír

atartó ingyen.

Az évi átlagos termés és ennek pénzértéke volt:

Buza	40 millió méterm.	520 millió kor.
Rozs	11 " "	138 " "
Kétszeres	1 ¹ / ₂ " "	12 " "
Árpa	12 " "	135 " "
Zab	12 " "	120 " "
Kukoricza	32 " "	270 " "
Burgonya	42 " "	110 " "

Az értéknek felét bizony felemészti az üzemköltség (vetőmag, cselédbér, szerszám és gépek, a gazda testi, lelki szükségletei, stb.) marad rendelkezésre álló tiszta hozam mindössze *652 millió korona*.

Természetes, hogy ez nem minden; takarmányok, hüvelyesek, szőlő és kerti terméshétyek nincsenek benne. De ezek jelentősége az összeség szempontjából nem is oly kiváló és jó részben a család eltartásában, meg a gazdasági üzem fenntartásában (takarmányok) el is fogynak. De a legfontosabb terméshétyek a fenti kimutatásban benn foglaltatnak. Ezek kell hogy fedezzék a gazdaközönség köz- és magánjellegű kiadásait.

Nézzük már most, milyen arányban állnak az állam követeléseit ezen hozammal szemben?

Elvesz az állam évenként az ország lakosságától:

katonai célokra	175 millió kor.-t,
államadósságok kamataira	273 " "
bécsi udvartartásra	9 ³ / ₁₀ " "
nyugdíjakra	21 " "
adóbeszedési közegekre	54 " "
országgyűlési költségekre	3 ¹ / ₂ " "
kamatbiztosításra	3 ¹ / ₂ " "
egyéb kiadásokra	93 " "

Ezek azok a kiadások, melyek soha többé vissza nem térülnek. Összesen *632 millió kor!*

Ezek mellett hasznos kiadásokra elvesz az állam polgáraitól évente *198 millió koronát*. És pedig:

Belügyi igazgatásra	50 millió kor.-t,
Közoktatásügyre	44 " "
Igazságügyre	38 " "
Kereskedelemre és iparra	20 " "
Földmívelésügyre	24 " "
Utakra	22 " "

Ebből látható, hogy az összes hasznos és nem-hasznos kiadások együttvéve évente többre rugnak, mint a főbb termelési cikkek tiszta hozama.

Az állam tehát polgáraitól évente többet vesz el egyenes adókban, fogyasztási adókban, bélyegben, átiratási díjakban, vámokban, jövedékekben, mint a mennyit a föld termelni képes!

El sem hihetnők ezt az örületes politikát, ha nem maguk a hivatalos jelentések mondanák azt.

(Érdekes tapasztalat az is, hogy az összes hasznos kiadások alig tesznek ki annyit, mint a követelt katonai kiadás egymagában! Pedig a kiirt 175 millió még nem is minden. Nincsen benne a temérdek póthitel, az időnkint követelt rendkívüli kiadás, mint a mostani 150 millió is például!)

Világos tehát, hogy ilyen esztelen költsékezés mellett az állam nem a tiszta jövedelmet költi el, hanem magát a tőkét fogyasztja. Harminczöt évvel ezelőtt a kormány szűzen vette át az állam hitelét. 1867 óta pedig csináltak összesen *4600 millió korona adósságot!* Ennek évi kamatterhe az a 273 millió korona, melyet fentebb a kimutatásba állítottunk. Ehhez járul még az Ausztriától átvett 600 millió államadósság (az t. i., hogy az osztrákok által kibocsájtott papírpénzt nekünk is el kell fogadni arany-ezüst helyett) és ehhez járul még ujabban az az 500 millió, melyet a Tisza-kormány akar felvenni. Így együttesen 5700 millió lesz az adósságaink állománya.

Szédítő summa!

—
És mit tesz a kormány arra, hogy ezt a mérhetetlen terhet meg is bírjuk? Semmit! Azt már nem is merem kérdezni, hogy mit tesz arra nézve, miszerint az a teher idővel apadjon? Hiszen ennek éppen a fordítottját cselekszi most is, mikor katonai célokra megint csak adósságot csinál.

Bizony, bizony olyaténképpen érzem magam ezzel a kormányval szemben, mintha annak idejében a tatár kán vagy a török szultán ültette volna Magyarországra nyakára valamelyik hű emberét és azt adta volna neki utasításul: Szivd, szipolyozd, préseld!

A magyar nemzet érzi ezt, és nincs ereje, hogy tegyen ellene! A magyar nép szervezetlen, tehetetlen, politikailag szétszórt tömeg. Az uri rend pedig kárpótlást talál a veszteségek ellen azzal, hogy az államnak mindennap több és több hivatalnokra van szüksége és ők ülnek a hivatalokba. Szegény hazám! szegény népe!

—
A kormányunk és a törvényhozásunk többsége csak egy feladatot ismer: Fejlesztetni a katonai erőt és hatalmat. Teszik ezt a „dinasztia érdekében“ és mert „jóságos öreg királyunk úgy óhajtja“. Pedig de rossz szolgálatot tesznek ezzel a dinasztíának! Akárcsak a lába alól huzgálnák ki a jövő talaját! Egy kiszipolyozott ország, egy kizsákmányolt nem-

letes politikát,
entések mon-

ogy az összes
i annyit, mint
gában! Pedig
minden. Nin-
l, az időnkint
a mostani 150

sztelen költe-
szta jövedel-
ét fogyasztja.
mánya szűzen
ta pedig csi-
ona adóságot!
millió korona,
ottunk. Ehhez
t 600 millió
sztrákrok által
l kell fogadni
ul még ujab-
isza-kormány
5700 millió

, hogy ezt a
k? Semmit!
ni, hogy mit
teher idővel
a fordítottját
nai czélokra

n érzem ma-
ben, mintha
a török szul-
nyakára vala-
volna neki
seld!

s nincs ereje,
ép szervezet-
szórt tömeg.
l a vesztesé-
k mindennap
külsége és ők
ám! szegény

ényhozásunk
ner: Fejleszt-
Teszik ezt a
jóságos öreg
rossz szol-
k! Akárcsak
talaját! Egy
nányolt nem-

zet nem lesz jó talapja a jövőbeli trónnak. Üres papírskatulyákra nem lehet ércztoronyt állítani, mert behorpadnak a skatulyák. Akkor aztán a drága ércztorony nagyot esik és szerte hull. Minél magosabbról fog esni, annál szeretőbb hullnak a cserepei!

Csudálatos, hogy ilyen gondolatokat nem tapasztalnak a kormányok és udvarok önmagukban. Miért tapasztal ilyet csak a nép fia? Oh, annak egyszerű oka van: csak a nép fia tud együttérezni a néppel és annak szülőjével, az anyafölddel.

Májusban nem volt elegendő eső. E miatt elapadnak a szemek, de meggyarapodtak a gomba, a rozsda stb. Félt a népnek fia. Félt és remegett. De az urak nem remegnek, mert ők akkor is fognak aratni, ha semmi sem terem, ők képesek rá és aratják magát a földet és áruba bocsátják azt. Hiszen a végrehajtó nem is mindig a termés után tudakozódik, sokszorta aházra, a rétre, a szántóra, a kis szőlőre fordítja minden figyelmét. Ha nincs termés, viszi magát a termelőt; de az adónak ki kell jutni. Ha pedig az adó begyűlt, akkor a sok fizetett urnak van mit enni.

De legalább volna az uraknak jó hallásuk! Csak legalább azt hallanák meg, amit a nép érdekében a nép fia kér, kíván. Akkor nem a katonai követeléseket megadni ismernék legfőbb céljuknak, hanem arra is ráérnének, hogy a nép erejének növelésére is alkossanak már valamit. Akkor arra is gondolnának, hogy ne csak mindig elvegyenek a gazdától, hanem adjanak is neki valamit!

Hatvan millió adóhátralék!

Évek óta tart a gazdasági pangás. Szerencse, hogy kétszer egymásután jó aratásban volt részünk, különben elvesztünk volna a válságos helyzetben. Ez is csak azt mutatja, hogy a hol legnagyobb a veszély, ott legközelebb az isteni segély! Sajnos, a két bőtermő esztendő nem pótolta a több évre visszanyuló gazdasági károkat. Az áhitva várt gazdasági föllendülés elmaradt, sőt ma is várta magára. Eppen azon időben, a mikor az ország eme sebének orvoslására alkalom kínálkozott volna, tört ki az obstrukció, mely a nemzet erejét végzetesen megbénította.

Az idén egy esetleges kedvezőtlen termés országos csapással érne föl. Rendes időben is csak abból él ez a mi hazánk, a mit a föld nyújt. Ez a legkiadósabb erőforrásunk. Amikor pedig ez apadófélben van, megérezzük minden irányban. Az áldozatok árán föntartott magyar ipar alig valamit dolgozik a külföld számára, nagyobb részt mitőlünk él. Hát még a kereskedelem, mely ugy a mezőgazdasággal, mint az iparral szoros összeköttetésben áll, — mennyit szenved olyan időben, a mikor a föld nem adja ki magából azt, a mit várunk!

Mondom, rendes időben is nehéz a mi helyzetünk. Ám mostanában igazán rendkívüli körülmények között vagyunk. Az obstrukció s a szomorú gazdasági helyzet az állam pénzügyeit kellemetlenül érintette. A terhek szédítő gyorsan emelkednek; az államadóságok nőnek. S emellett a kormány épp most vetette rá magát a fizetés javításokra és a beruházási törvény keresztülvitelére, melyek bizony jelentékeny költségtöbblettel járnak. Mindezt pedig betetőzi a hadügyminiszter elremitő 400 millió követelése, a melylyel csakugyan ki lesz ütve a hordó feneké.

Nem is kell valami különös pénzügyi tudás annak kiszámításához, hogy a folyton emelkedő kiadások és a bevétel — adózás — között nincs meg a szükséges egyensúly. Az adófizetés dolga mostanában amugy is csehül áll. Az 1901. és 1902-iki zárszámadások deficizitjei fölemészítették azt a kis fölösleget, a mi az államháztartásban mutatkozott. Nincs pénz. Ellenben hátralékos követelni való — tömérdék! A pénzügyminiszter kijelentése szerint *hatvan millió korona* adóhátralékban leledzik az ország. Természetes, hogy ezt a nagy összeget az állam iparkodik mielőbb behajtani s vele együtt a folyó évre kivetett adót is. És itt felvetődik a kérdés: miből fogja az állam a szükségleteit fedezni, ha — ne adj' Isten az idén gyöngye lesz a termés?

A jóságos mennyei Gondviselést kérjük: muljék el a hazánkról ez a csapás. A szerencsétlenség azonban mégis bekövetkezhetik, mert hiszen a jelenlegi kilátásaink igen szomorúak. És akkor vajjon mit használ az állig fölfegyverkezett hadsereg? Hadakozhatunk-e az ég ellen? És egyáltalán mit ér akkor az a katonaság, mely az ő erejét a mi romlásunknak köszönheti?

Kár, hogy ezen nem gondolkoztak a delegátus urak, hanem csak — szavaztak.

POLITIKAI VILAG.

A népoktatás reformja.

Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter reformtervezetéről már hirt adtunk egyik előző számunkban. Mint minden liberális alkotás, ugy ez is tartalmaz oly pontokat, melyek a katolicizmusra sérelmesek. Így például az a része, mely a tanítói képesítést teljesen kiragadja a felekezetek kezéből, vagyis föltétlenül államosítani kívánja. Ha ebből törvény válik, a katolikus tanítóképző intézetek bizonyára el fognak néptelenedni: kevesebb lesz a kath. tanítók száma!

Ennek az aggodalomnak kifejezést adott több kiváló katolikus férfiú azon a tanácskozáson, melyet Berzeviczy miniszter a reform megvitatására egybe-hívott. A katolikus érdekeknek hatalmas szószólói

akadtak. Ugymint: Steinberger Ferencz kanonok, Városh Gyula székesfehérvári püspök, Fehér Ipoly pannonhalmi főapát és Csernoch János kanonok, orsz. képviselő. Mindannyian kiemelték azt, hogy az egyház jogait csorbítani nem engedik, ám a hol a reformtervezet a *nemzeti haladást* békés uton biztosítani kívánja, ott a katholicizmus hazafias kötelessége magaslatán áll és segítő kezet nyújt az államnak.

A tanácskozás tovább folyik. Bárha oly eredményre végződnek, mely mindnyájunkat kielégítene a szent vallás és a haza érdekében.

Bánffyt megválasztották.

Szeged város első kerülete kedden képviselővé választotta *Bánffy* Dezső bárót, az uj-párt vezérét, ki multját meghazudtolva, az önálló vámterületet és a nemzeti hadsereget írta zászlajára. Hogy mit jelent Magyarország egykori miniszterelnökének politikai újjászületése, azt már több ízben megmondottuk lapunkban.

A választás rendkívül izgalmas volt. Két hatalmas párt állt egymással szemben, ugymint Bánffy és a szabadelvűpárté, mely Rónay Jenőt állította ki a küzdőterre. A harmadik jelöltet senkise vette komolyan. Ez Becsey Károly volt, a Kossuth Ferencz-féle függetlenségi párt embere, a ki mindössze 50 szavazatot kapott.

A főispán és az egész hivatalnok-sereg mindent elkövetett a kormánypárti jelölt érdekében. Azonban délután már kitűnt, hogy minden fáradságuk hiábavaló, mert Bánffy állandóan többségben volt. A kortesek lázasan hajszolták a szavazókat.

Este negyedkilenczkor Lázár György polgármester kihirdette az eredményt. Bánffyra esett 933 szavazat, Rónayra 768 és Becseyre 50. — E szerint képviselővé 115 szótöbbséggel Bánffy Dezső bárót választották meg.

Az új képviselő éjfélkor megérkezett Szegedre és igen lelkes fogadtatásban részesült.

A négyszázmilliót megszavazták!

Elvégeztetett!

A tisztelt magyar és a nem kevésbé tisztelt osztrák delegátusok nyugodt lélekkel megszavazták a rendkívüli hadi kiadásokat. Az elmúlt hétnek ez a legfontosabb politikai hire.

Az az érdekes, hogy a főlshóalók valamenyien sopánkodtak, sőt szörnyűködtek is, hogy: „hogyan lehet ennyi tömérdek pénzt követelni az országtól?!“ De persze, ez nem volt igazi szörnyűködés, csak egy kis komédiázás. Mert bizony ezt a tömérdek pénzt végezetül megszavazták.

A részleteknél, mikor a torpedókról volt szó, Rozenberg Gyula szerette volna utasítani a tengerészeti vezetőséget, hogy az összes torpedónaszádokat magyarországi ipartelepeken készíttesse. Ám Tisza István gróf hamarosan fölállt és azt mondta, ne követeljünk ilyen sokat, mert a ki sokat markol, keveset fog.

Igy védi a miniszterelnök a magyar érdeket!

Továbbá az is jellemző, hogy mikor a delegátusok részletes felvilágosítást kértek arról, hogy hát tulajdonképpen mire szánják a hadi főlserelésre szánt rengeteg összegeket, Tisza gróf és Pitreich generális egyértelműen és izgatottan azt felelték, hogy főlvilágosítást adni *nem lehet!* De végre mégis

engedtek és *bizalmasan* (vagyis titokban, hogy a nagy adózó közönség meg ne tudhassa) elárulták, hogy mire fogják költeni a pénzt?

Megdöböntő hatást keltett Heltai Ferencznek, egy kormánypárti honatyának az a kijelentése, hogy ez a nagy kiadás csak *első lépés!* Követni fogja a következő években a többi magas követelés.

Rakovszky István kérdést is tett erről a hadügy-miniszterhez, a ki nyilatkozott is, de — megint csak bizalmasan. Ezek után el lehet mondani, hogy nem valami rózsás jövő várakozik az országra és az adófizető polgárookra.

Bosznia és Herzegovina.

A megszállott tartományok nehéz nyügöt képeznek a monarchia nyakán. Rengeteg sok pénzünket emészti föl Bosznia és Herzegovina s a mi hasznót ennek fejében várhatnánk onnan, az egyenesen — az osztrákok zsebébe vándorol.

A magyar delegáció kedden foglalkozott a megszállott tartományok költségvetésével. Természetesen megint csak nagy összegekről volt szó. Burián báró közös pénzügyminiszter kifejtette a programját s hogy miniszterségre rátermett ember, azt kimutatta az által, hogy ő is ügyesen dobálódzott a milliókkal.

Programjában a tized-adó rendezését helyezte kilátásba, s aztán a községeknek és falvaknak bizonyos foku önkormányzatot ígért. — A költségvetést azután megszavazták s most már egy esztendőre el van intézve Bosznia és Herzegovina pénzügye.

Politikai röppentyük.

— A magyar delegáció a látszat kedvéért immelámmal követelte, hogy a hadügyi költségekből a magyar ipar is részesüljön a kvóta arányában. Ezt a hadügyi miniszter meg is ígérte. De ne bizzunk benne! Ismerjük mi már az osztrák ígéreztót, mely olyan mint az üres hordó kongása!

+ Különbön nemcsak a hadügyi miniszter jó szívet tapasztaltuk a delegációban. Maga Spaun báró, a fő-tő tengerész szintén kegyes volt egy ígérést tenni a hadihajók vasmacskáira vonatkozólag. El lehet mondani: most már boldog a magyar! Az ágyuknak a — lyukait s a vasmacskáknak a — farkait magyar iparosok fogják készíteni.

○ Egy uradalomban gyakori tüzeset fordult elő s e miatt panaszt tettek a belügyminisztériumban. Az „erős kezű“ Tisza István nyomban egy század katonát bocsátott az uradalom rendelkezésére. Csak hogy az uradalom nem fogadta el ezt a fiókmozgósítást, mert nem mindenki vallja azt, a mit a miniszterelnök, hogy Magyarország egy megszállott tartománya Ausztriának, melyet katonákkal kormányozhat.

— Az egyetlen vívmány, a mit a delegációban kiüzdhattünk — az, hogy a kaszányák magyar fölirást kapnak. „K. u. k. Kaserne“ — helyett „cs. és kir. laktanya“. No ez már aztán az igazi vakulj magyar! . . . Az osztrák gyufa is úgy árasztja el hazánkat, hogy magyar fölirást ragasztanak a skatulyára.

☆ Bánffy Dezső báró követ lett. A *szegedi* követ szeged utótt Tiszák fejébe. Nekünk azonban nincs mit örülnünk, nincs mit busulnunk. Egyik protestáns nem vájja ki a másik protestáns szemét.

Szentencia.

A gonoszra saját büne
Atkul, kárhozatul sujt le;
Ám nagy áldás van a házon,
Mely erényes, igazságos.

Borgazdaságunk föllendítése.

— Országos borszövetkezet. —

A magyar bor világszerte híres. És az a csodálatos, hogy termelőink mégsem boldogulnak vele olyan mértékben, mint milyen a — hire. Azt mondják, azért, mert az országban nincs okszerű borkezelés és borértékesítés.

Ennek a vádnak a nagyrésze — sajnos — igaz! Ehhez hozzájárul az a gyámoltalanságunk, hogy még itthon is kiszorítsák borainkat a külföldi pancsolók, a külföldön pedig tönkretegyék boraink jó hírnevét az Engel-féle lelketlen borkereskedők.

Ilyen kedvezőtlen viszonyok között mégis csak sikerült hozzálátnunk elpusztított szőlőink fölújításához, sőt százezerszámra ültettük a siksági szőlőket is. Most azután van már szőlőnk megint bőven. Várjuk a befektetések gyümölcsét, mert hiszen javarészen adósságot kell fizetnünk belőle. Az agrárbanktól, állami jóállással kikölcsönzött milliókat vissza is kell fizetni. Vajjon rábizakodhatunk-e borgazdaságunk mostani állapotára? Jó reménységgel lehetünk-e, hogy majd elkelnek a boraink valahogy? A termelők százezrei hangoztatják, hogy nem. Gondoljunk csak vissza, micsoda szorongással mozdultak meg termelőink az olasz borvámklauzula kérdésében. Szedjük csak össze azokat a panaszokat, a melyek borpiaczi állapotaink ellen a termelők részéről évek óta hangoznak. Hamarosan meg fogunk győződni, hogy szőlősgazdáinkra nézve a mindennapi kenyér kérdése immár a borértékesítés szervezése.

A beruházási törvényjavaslatban két millió korona van előirányozva a vidéki pinczeszövetkezetek alakítására és támogatására. Alkotmányos kötelességét teljesítette *Tallian* Béla földművelésügyi miniszter, a mikor elmúlt szerdán a középponti borértékesítő intézmény megalkotására az értekezletet összehívta s ezzel hozzáfogott a magyar borgazdaság új, okosabb és hasznosabb alapokra helyezéséhez.

A középponti intézmény, alapszabályainak a földművelési minisztertől bemutatott terve szerint, szövetkezeti alapon létesülne. A beküldhető bor a jegyzett üzletrészekhez volna arányosítva, annak a gazdasági elvnek megfelelően, hogy minél nagyobb az üzem, annál nagyobb befektetést igényel. A szövetkezet átvinné a tagok borait, kezelné, értékesítené és hitelt is nyújtana a beszolgáltató borok becsértékéhez képest. Közvetítené az eladást termelők és kereskedők között. Előmozdítaná a kivitt, képezne pinczemestereket és munkásokat.

A rendes üzleti eljárást úgy tervezik az alapszabályok, a mint mindenütt van s másként alig is lehetséges. A beveendő borokat a középpont minták alapján megbecsüli s borvidékek és bortipusok szerint házasítja, hogy ekként a piac első követelésének, az egyenlősített, határozott jellegű, nagy mennyiségekben való szállítóképességgel eleget tegyen. Bizományba azonban elfogadna olyan borokat is, a

melyeket a termelők saját nevük alatt, palaczkozva kívánnak forgalomba hozni. Az elszámolás a termelőkkel negyedévenként menne végbe. A becsértéken felül való eladásból származó nyereség, a kezelési jutalékok levonása után, nem a szövetkezet, hanem az illető termelők javára fogna kifizetődni.

A miniszteri értekezleten összegyűlt borgazdák ugyszólván egyhangú helyesléssel fogadták a miniszter tervét. A becsületes kereskedők sem szólhatnak a munkába vett pinczegazdasági intézmények ellen. Hiszen a boroknak piaczképessé, a forgalom igényeinek megfelelőkké való előkészítése nem a kereskedők, hanem a termelők föladata. A bor nem terem úgy, mint a buza. A must és a primitív módon erjesztett bor még nem fogyasztási cikk. A termelőknek kell a szükséges munkát elvégezni; ezeknek pedig egyetlen eszköze és módja a pinczeszövetkezetek szervezése. A szövetkezeti pinczékben fölhalmozott árukra azután igazán nyereséges és nagyszabású vállalkozásokat alapíthatnak a kereskedők. Bőséges keresetük lesz a távolabbi piacok fölkeresése és ellátása révén, a mely munkára a szövetkezeteknek elég mozgékonyosságuk és elég piaczi tájékozottságuk alig lehet.

A magyar termelők érdeke az, hogy a megkezdett akciókat erélyesen folytassák és eredményes legyen. Tömérdek jó borunk szaporodása mellett, nálunk nem a bor fogyasztása növekedik, hanem a külföldi söré, meg az egészségtelen égetett szeszeké. A borfogyasztást népszerűvé, nagyobbá és hasznosabbá csak az olcsó és tiszta, évről-évre hasonló minőségű szövetkezeti borok fejleszthetik.

A magyar bortermelő nagyon rá van szorulva arra, hogy ne legyen kitéve egy szervezetlen kereskedés eshetőségének. Szüksége van rá, hogy hordóknál egy-két koronával többet kapjon a boráért. A magyar fogyasztónak nincs pénze drága és rossz borokra, különösen a városi fogyasztónak nincs módjában, hogy olcsó nyers borokat vegyen s raktározza. Nagy, szövetkezeti pinczék kellene, a melyekből a nagyban vásárló éppen úgy vehessen, mint a kicsiben fogyasztó.

Az hiszszük, hogy sok akadályja meg is szűnt már a szövetkezeti borgazdaság szervezésének. Valaha a bortermelőket inkább a hiúság bántotta, mint a pénzügyi szükség, tehát nem voltak hajlandók a boraikat tömegbe kevertetni. Most a bortermelés nem kedvtelés, hanem kenyéradó gazdasági ág. Az életszükségletei legyőzik a termelők bizalmatlanságát. Már is sokan érzik, hogy jobb lenne szövetkezetnek eladni a bort, mint nyomott áron a nehezen mutatkozó vevőnek, vagy sehogy sem. De tudják már általában, hogy a magyar bor a mostani elszórt pinczékben még az ország belső fogyasztását sem képes kielégíteni, nem hogy a külföldi igényeket meg tudná hódítani. Azt kell hinnünk tehát, hogy a megindult akció a magyar bortermelőket csak hamar az alkotó munkálkodásra fogja venni.

A ki birtokára jelzálog-kölcsönt

akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez Budapest, V., Géza-utca 2 (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főzélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokoson segítsen. Ezért kölcsönöket már 300 koronától kezdve ad. A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhén. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön körüli teendőket ellát. Kölcsönök a fölbirtok fele értékéig 20, 30, 40 vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor minden díj nélkül visszafizetheti. Az intézet jelenleg 4%-os és 4½%-os záloglevél-kölcsönöket ad s a 4½%-os kölcsönök egyik módzata minden levonás nélkül keszpenzben fizettetnek ki. A kinek kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű lévelre bárkinek szívesen ad fölvilágosítást.

TÁRCZA.

Jézus szive.

Adhatott-e Jézus
Nekünk jobbat, szebbet,
Mint azt a jó, tövis-
Koszoruzta szivet?
Mely végtelen sok jót
Áraszt e világra,
Melyben mindenki a
Vigaszt megtalálja.

Van-e nagyobb gyönyör
Mint suttogva, halkán
E szivet imádni
Ott, a szentségházban
Társalogni vele,
Panaszkodni neki,
Ha fájdalom töre,
Szivünk meg-megsebzí

Nincs! És mégis hány, de
Hány van olyan dőre,
Kinek csak gúnytárgya
Jézus sebzett szive?
Inkább kikaczagja
Azt, a ki imádjá,
A helyett, hogy ő is
Tenne példájára.

Ó bocsáss meg nekik,
Isteni Szerelmem
Bocsáss meg nekem is,
Hogy annyit vétkezem
Gyujtsd, — hozd sziveinkbe
Szereteted tüzét,
Mely kialudt bennünk
Vagy lanyhán, gyengén ég.

Magyerek Antal.

Olcsó vendéglátás.

Irta: Maróthi János.

A multkor — egy vasárnap délután — kihajoltam az ablakomon, éppen akkor, a mikor a szomszéd is kihajolt az övé. Hát egymásnak fordultunk és elbeszélgettünk.

— Várok valakit, szomszéd, mondok, de ah! — nem jön.

— Én is várok valakit, szomszéd, feleli, de ah! — bizonynyal jönni fog.

Búsan ujságoltuk ezt egymásnak. Jó magam évről-évre, nap mint nap, a feleségem jöttét várom, a ki — nincs. Csak álmodozok róla és oly ábrándosan várom, mint a szegény ember a főnyereményt. Idáig azonban nem érkezett meg. Ma van a legkisebb eshetősége ennek a csodás érkezésnek. Ám azért csak várom, mint a sült galambot. Vajjon a szomszéd szintazonképpen egy ilyen képzeletbeli feleséget vár-e?

Nem a. Meghívott vendégről van nála szó. Imhol már pedzi is a dolgot. Hallgassuk meg.

— A kebelbarátomat várom. No mondhatom, rosszkor jön. A kedves neje ő nagyságát is magával hozza, — így szokta azt mindig, — no meg az albérlőjüket, egy hórihorgas fináncz biztost. Az pedig már holt bizonyos, hogy a két nyafka nagy leányát nem hagyja odahaza.

— Ej, ej! — mondok fejrázogatva, hogy mégis szóljak valamit.

— Az ám! Jó formán azt se tudom, hogy hová ültessem őket? Ejnye szomszéd, ha már erről van szó, bizony kölcsön adhatna egy pár széket. Hiszen tetszik tudni, ilyen magamfajta remete ember egygyel is beéri.

Egymásután átnyujtogattam neki az ablakon négy széket, a miket ő hálás szemhunyoritással emelt be magához.

— Így! — mondá. — Legalább nem kell röstelkednem. Ha már a vendégeim, hadd fujják ki magukat én nálam! Tudom ugyanis, nem látogatnak meg többé a négy emelet mián. Heptikások a frajlák!

Itt a jó szomszéd ravaszul nevetett. Aztán folytatta:

— A kebelbarátom készpénznek vette, a mikor tegnap így búcsúztam el tőle: „Legyen szerencsém egyszer a kedves családjával az én otthonomban.“ Mindjárt szavamnál fogott és kitézte a mai délutánt. No ilyen ember! Kitelik tőle, hogy az egészségi állapotát is részletesen elmondja bárki előtt, a ki azt találja kérdezni tőle: „Hogy van?“ Mintha bizony csakugyan érdekelné valakit, hogy tegnap, — mondjuk, a foga fáj! Mondja szomszéd, igaz lelkére, mit felel az ember, még ha halálos beteg is, — föltéve ha művelt, finom társas lény, — arra a szokott kérdésre: hogy van?

— Azt, hogy: köszönöm, jól!

— Lássá! Hanem az én kebelbarátom igen furcsa ember. Mondhatnám bogaras. Mondaná csak egyszer neki: „Nem parancsol uram egy szivart?“ — mindjárt a tenyerét tartaná az ön orra alá és várná a kínálást... Hm! csakhogy én nem vagyok dohányos ember... Jó, hogy eszembe jut. Ugyan szomszéd uram, az Isten áldja meg, kölcsönözzön egy marék szivart a vendégeim számára. Ne féljen, nem fogok nagyon erőlködni a kínálással s úgy lehet, hiánytalanul vissza adhatom, mihelyest elkotródnak.

Már-már behúzódtam az ablakból, hogy kívánságának eleget tegyek, a mikor egy sürgős pótkérést menesztett utánam.

— Ha már olyan igen szives, egy fogásra mindjárt egy pár cigarettát is kiadhat, hisz tetszik tudni, az asszony nép... a divat...

Elébe tartottam a britannikás dobozomat s egy skatulya hölgycigarettát. A szomszéd széles, mosolygós ábrázattal vette át a tárgyakat s eltüntette a háta mögött.

Elgondoltam magamban! szék, szivar, ziga-

nak. Jó magam
em jöttét várom,
és oly ábrándo-
a főnyereményt.
a van a legkisebb
snek. Am azért
ajjon a szomszéd
etbeli feleséget

van nála szó.
ssuk meg.

No mondhatom,
yságát is magá-
— no meg az
biztost. Az pedig
ka nagy leányát

atva, hogy mégis

dom, hogy hová
a már erről van
széket. Hiszen
ete ember egy-

eki az ablakon
emhunyoritással

b nem kell rös-
hadd fújják ki
nem látogatnak
kások a frajlák!
nevetett. Aztán

k vette, a mikor
yen szerencsém
otthonomban.
a mai délutánt.
y az egészségi
ki előtt, a ki azt
Mintha bizony
gnap, — mond-
gaz lelkére, mit
g is, — föltéve
a szokott kér-

ítom igen furcsa
a csak egyszer
art?" — mind-
alás és várná a
gyok dohányos
gyan szomszéd
zón egy marék
jen, nem fogok
s úgy lehet,
helyest elkot-

ogy kívánságá-
rgós pótkérest

, egy fogásra
at, hisz tetszik

bozomat s egy
széles, mosoly-
s eltüntette a

szivar, cziga-

retta . . . még utóbb egyébre is sor kerül. Nem volna
ilyenformán okosabb, tüstént fölthagyni az abla-
kozással?

Am ezt nem tehettem a nélkül, hogy a derék
szomszéd meg ne sértődjék. Ő tovább is kikönyö-
költ ablakán s szinte leste, kidugom-e már megint a
fejemet? Ott lebegett a szó az ajakán.

Hát szépen tovább csevegtünk. A szomszéd
elemében volt és tücsköt-bogarat összehordott e
kebelbarátja familiáról. Ennél a beszéd tárgyánál állha-
tatosan megmaradt. Utóbb a családfájukkal is meg-
ismertetett. Persze, ezalatt nemcsak unatkoztam, de
perczről-perczre vártam egy újabb kérelmét, a szom-
szédi szivességnek egy újabb kiszorítását.

Sajnos, nem csalódtam! Az öreg ur ugyanis a
minap meglátta, hogy rózsaszín papirosba csavart
palaczkborokat hoznak nekem két kosárral a keres-
kedőtől. Most hivatkozott reájuk. Arra is hivatkozott,
hogy kényszerhelyzetben van, melyből csak egy
önzetlen baráti szivesség segíti ki. Vendégeit meg
kell kínálni egy ital borral. De nem jutott előbb az
eszébe, hogy azt beszerezze. Azt, ugymond, nem
kivánhatja tőle senki, hogy most, az utolsó pillanat-
ban, megjárja a négy emeletet egy kis borért. Törö-
döttek a csontjai. Aztán meg a milyen szerencsétlen
flótás, biztos, hogy épp akkor szembetalálkoznék a
vendégkoszorúval.

— Különbén is megadom az árát, — szolt s
menten a nadrágzsebébe mélyesztette a kezét. — Mit
kóstál három üveggel?

Az ajánlatot természetesen vissza kellett utasi-
tanom. Ha pénzt fogadok el tőle, hát még a hiremet
költéné és besugná az adókiivető bizottságnak, hogy
borral kereskedem. Odaadtam neki a kívánt három
palaczk bort — utólagos leszámolásra.

— Majd rendbe jövünk, szomszéd!

— Hogyne, szomszéd! — hagyta rá lelkesül-
ten és bizonyos kéjérzettel huzta ki kezét a pénz-
tárca mellől.

— Már jöhetnének! . . . türelmetlenkedett kevés
vártatva.

— Az ám, már jöhetnének! — tettem hozzá
magam is.

— Mert mégis csak szívesen látom a kedves
vendégeimet. Jó család, kedves szép s a mi fő, a
lányok veszettül csinosak. Ne csettintsen a nyelvével,
kedves szomszéd (nem csettinttettem), ne irigykedjék
reám. A vén kecske is . . . Aztán hadd legeljen a két
szemem. Hej, ha fiatalabb lehetnék vagy tiz eszten-
dővel, tudnám a módját. Virággal kedveskednék
nekik . . . Aunye, jó hogy eszembe jut . . .

— Van egy bokrétám, szoltam közbe, hogy
megelőzzem. Mert bizonyosan úgy is látta már az
asztalomon. — Fogja, mondok, ossza szét a dámáknak!

Szinte keményen ejtettem a szavakat s a csok-
rot is olyan heves mozdulattal nyujtottam át, mintha

a fejéhez akarnám vágni. De ő mindezt nem vette
észre, sőt olvadozni látszott. Nagyon meghatotta a
figyelmességem. El voltam rá szánva, hogy szükség
esetén magamat is felajánlom — fölszolgáló inasnak.

— Maga ritka, jó szomszéd, hallja-e? — mondá
elérzékenyülve. — Ezekkel a gyönyörű virágokkal
bizton meghódítom a kisasszonyokat s ez az ön
érdeme lesz. Hátha még hegedülni tudnék!

— Tudok én! vágtam közbe elkeseredetten.

— Oh, hallom is a művészi játékát majd min-
dennap. Ha nem terhelném meg . . . eh, de igazán,
többet már nem alkalmatlankodom.

— Csak ki vele!

— Igazán? Csokolni való ember. No hát akkor
megkérem, játszon nekünk szép szerelmes dalokat a
nyitott ablaknál, míg vendégeim itt lesznek. Hadd
gyönyörködjenek . . . És —

Nem tudom, mit akart még mondani a szom-
széd, — a pillanatban ugyanis vilámgyorsan eltűnt
az ablakból. Nyilván megjött a kebelbarátja és annak
családja.

Csakugyan; ők megérkeztek! Hallottam hatal-
mas parolázást, kaczagást, nevetést. Hallottam volna
egyebet is, de tovább nem értem rá hallgatódzni.
Rá kellett zendítenem a Rákócziára.

És ettől fogva jobb ügyhöz méltó buzgalommal
reszeltem a hegedűt. Egész tudományomat lejátszo-
tam. Itt-ott — a hulk részleteknél — tulhatotta művé-
szetemet a szomszédságból hangzó pohárkocintás, a
nevetés, a zajos beszélgetés, később a kitoró jókedv,
sőt a dal is. És én mindannyiszor erősen rárecesen-
tettem a vonóval. Szanaszét röpködtek az elszaka-
dozott lószőr szálak. Utoljára átizzadt inggallérom is
lepattant a nyakamról.

*

Eh, elég volt a komédiából!

Lecsaptam a hegedűt az ágyra és iparkodtam
ki a levegőre. Mikor aztán a lépcsőn lefelé rohan-
tam, hát összetalálkoztam kebelbarátokkal, a kik immár
hazafelé kószolódtak.

— Nagyszerűen elidőztünk! — jelentette ki
ragyogó arcczal a kebelbarát, a kinek a két orczá-
ját tűzbeborította az én borom.

— Az ám, jól mulattunk! — hagyta rá a fináncz-
biztos albérlő, a ki élvezettel fujta a füstöt az én
szivaromból.

Még a leányok szavát is hallottam.

— Pompásan szórakoztunk, — vihogott az egyik,
miközben jóleső érzéssel szagolgatta az én virágomat.

— Minden jó lett volna, — fejezte be a beszé-
det a mama, — csak ne nyikorgott volna örökösen
valami majom a szomszédságban.

No ez nekem szól, gondoltam magamban, a miért
hegedültem. Ez a jutalmam, hogy — megvendégel-
tem őket. De már erre egyszerre öt lépcsőfokot
ugrottam lefelé.

első magyar hangszergyár
villamos erőre berendezve

Stowasser J.

Cs. és kir. udvari hangszergyáros,
a cs. és kir. közös és a m. kir. hon-
véd hadsereg egyedüli szállítója

BUDAPEST, II. ker.,
Lánchíd-utca 8. szám.

• Első kézből legjobban vásárol •

Legnagyobb választék az
összes hangszerekben.

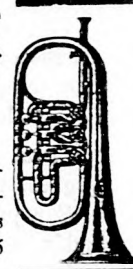
hegedűk, gordonkák, bőgők,
fuvolák, trombiták, ezimbal-
mok, saját találmányu táro-
gatók 30 forint-tól fölfelé.

Harmonikák legjobb, elpusz-
títhatatlan han-
gokkal, különlegesség acélhangu
zenekari harmonikákban; saját
mintáink.

**Teljes zenekar
* felszerelése ***

elsőnyős feltételek mellett
a legjutányosabb árban
szállítatik.

Képes árjegyzék a) hangszerek-
ről, b) harmonikákról, ugyszin-
tén harmóniumokról ingyen és
bérmentve; csak megnevezendő
műfaj hangszerről kívántatik.

UJDONSÁGOK.

Pázmány Péter emlékezete. A katolikus írók és hírlapírók Pázmány-egyesülete múlt vasárnap Pozsonyban fényes ünnepséget tartott a nagyemlékű Pázmány Péter bíboros-érsek emlékezetére. Sirját megkoszorúzták.

A király egy vőlegénynek. A király egy sajátkezűleg írt levelet küldött Kolozsváry Dezső, volt honvédelmi miniszterhez, abból az alkalomból, hogy a tábornok vőlegény lett. A levélben ő felsége azt kívánja, hogy legyen olyan fényes a házasságlete, mint a minő a katonai pályája.

Megtérés. Perbetéről írja egy olvasónk, hogy Kolmann Janka 32 éves izraelita vallású nő múlt hó 26-án megtért a római katolikus anyaszentegyház kebelébe. A szent keresztségben Mohári Gyula plébános ur által részesült.

Grófkisasszony a kolostorban. Prágából jelentik, hogy a smichowi bencés-apácák kolostorába apácának fölvtették a huszonöt éves Esterházy Helén grófkisasszonyt, Esterházy Dániel Kázmér Péter grófnak a leányát.

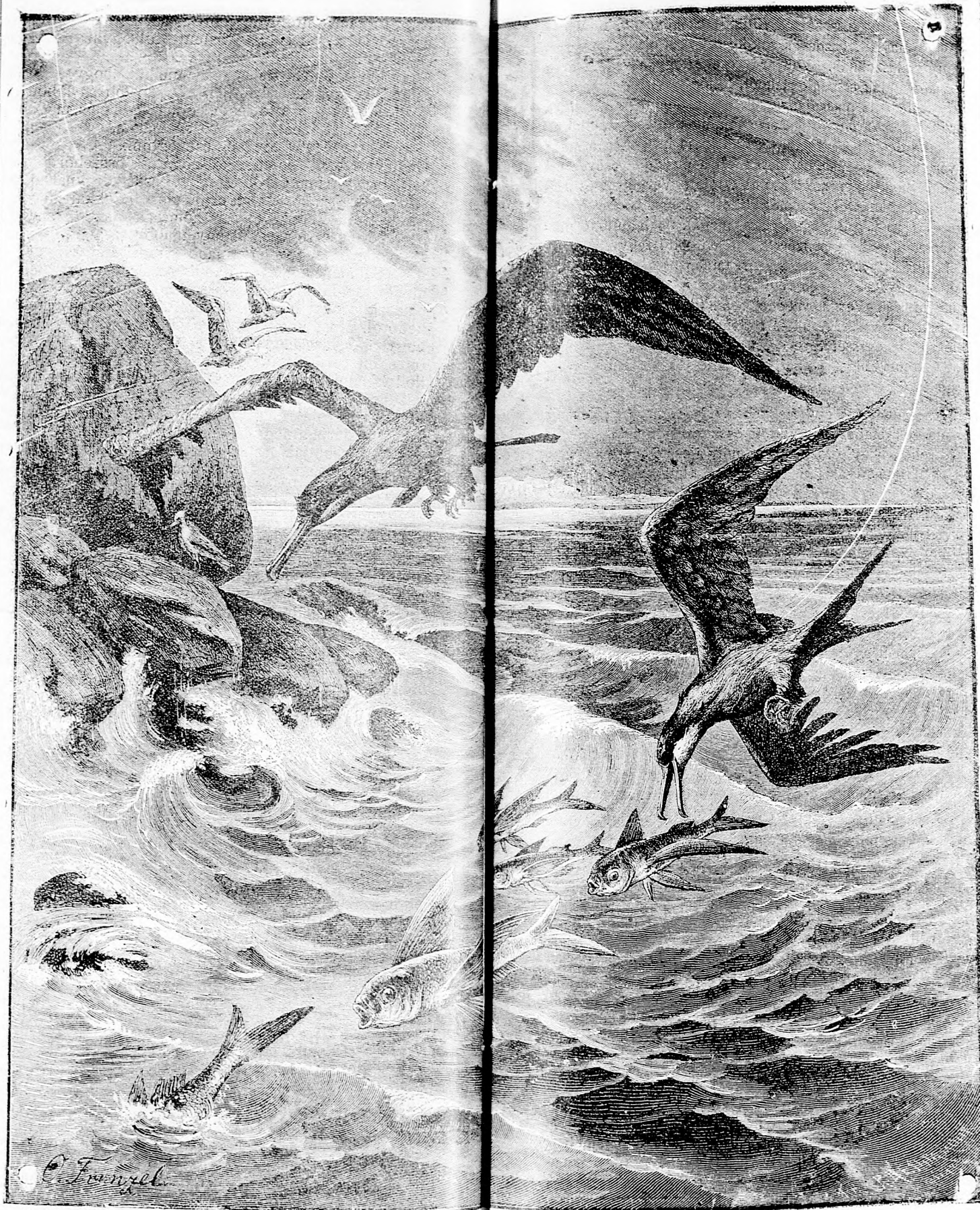
Irányi Dániel szobra. A függetlenségi párt néhai volt elnökének, Irányi Dánielnek kisebb méretű mellszobrot állítottak a fővárosban: az Andrássy-ut és a Gyárutca keresztezésénél. Múlt vasárnap volt a szobor leleplezése a kormány és a pártok képviselőinek jelenlétében.

A japán császár egy Jézus-társasági atyának. Mutsuhito japán császár elsőrangú érdemrendet adott Froc Lajos Jézus-társasági atyának, a ki Kinában az időjárás tudományával foglalkozó intézetnek az igazgatója. A kintüntetést azon pontos és nagyértékű időjelzése miatt kapta, melyek a japán tengerésznek és hajózásnak nagy javára szolgáltak. E hírhez a „Religió” a következő sorokat fűzi: Hogyha a Jézustársaságiakat Japánból hajdan ki nem űzték volna, illetve, ha most a japán missziók az ő kezükben volnának, aligha volna lehetséges az a híresztelés, hogy a japáni császár az anglikán protestáns valásra készül áttérni.

Az anyai szeretet áldozata. Nagykikindán kigyuladt Vlainits Gyura háza. A veszedelmet a szomszédok vették észre s ők verték föl a házban alvókat, a kik idejekorán meg is menekültek. Egy fiatalasszony menekülése közben visszafutott a szobába, hogy csecsemő gyermekét kimentse. Néhány percz múlva az egyik ablakon kinyújtotta a kis gyermeket, de a következő pillanatban a ház teteje leroskadt és a szerencsétlen asszonyt maga alá temette. A tűzoltók nagynehezen kihozták a romok alól, de olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy aligha marad életben.

Villámsujtott munkás-csapat. Zemplén-Vásárhely mellett, a Biszce pusztán égháboru volt s e közben a villám belecsapott egy 30 főnyi munkáscsapatba. Négyen rögtön meghaltak, a többi súlyosan megsebesült.

Elemi csapások. Csabrendeken Pünkösöd másodnapján jég esett, mely a szőlőt és a gabona földeket tönkretette. E napon Zalamegye nyugoti táján is óriási felhőszakadás vonult végig. A vetés és a szőlő sokfelé elpusztult. A nyomor nagy!

Zsákmaryra király-madarak

Eső. A hét folyamán az ország több helyén esett az eső. A földmivvelésügyi minisztériumba érkezett táviratok szerint bő eső, sőt zivatar volt: Kolozsvárott, Zomborban, Szatmárott, Ungvárott, Rozsnyón, Csáktornyan, Keszthelyen, Pécsen és Nagyváradon. Tarcsán felhőszakadás volt. Egy újabb távirat szerint Ungvárott jégeső is volt. Kisebb eső volt: Szegeden, Marosvásárhelyen, Drenkován, Temesvárott, Zombolyán, Komáromban, Debreczenben, Keeskemetén, Eszéken, Sopronban, Herényben és Zágrában. Eső hiányát nagyon érzik: Egerben, Selmeczbányán, Magyar-Óvárott, Czirkveniczán és Aradon. Dombóvár vidékén a vetésre jótékonyan ható eső volt. A buza a kedvező időjárás mellett most virágzásban van és közep-termést ígér, rozsából pedig, mely szépen elvirágzott, jó termés várható. Az árpa, zab sokat javult, a tengeri hiányosan kelt és apró. Az idő borult. — A szlávóniai vetés állását kedvezőknek mondják. Jó közepes termésre számítanak.

Szózat az ifjusághoz. A temesvári állami főgimnáziumban, mely mely most költözött diszes, új palotájába s jövőre már a nyolczadik osztályig fog kifejlődni, a napokban avatták fel az intézet gyönyörű új zászlaját, melyen az első csanádi püspök, Szent Gellért látható, a mint Szent István fiát, Szent Imrét oktatja. Az ünnepi beszédet Schönviczky Bertalan dr. igazgató mondta, Lovas Imre tanár pedig lendületes ódáját, szavalta el. Az iskolai ünnep előtt Deseffy Sándor püspök az irgalmasok templomában a következő beszéd kíséretében avatta fel a zászlót:

„A katolikus püspöknek áldása mindig keresztény, de ebben az áldásban benne van a felebaráti szeretet is, mely minden emberre kiterjed és minden embert megáld. Átadom nektek ezt a zászlót. Ragadjátok azt meg erős kézzel és bátran hordozzátok az Isten, király és hazaszeretet zászlaját azon meggyőződésben, melyben valamikor itten e téren egyik őstőök, Losonczy hős lelkét kilehelte azon sereggel, melyben a magyar zászlót a román eredetű Drágfy lobogtatta több szerb kíséretében; azon meggyőződésben, melyben élt és halt a költő, midőn írta és éneklé: „Itt élned, halnod kell!” A magyar föld, a melyért annyi kebel vérezett, dicsőbb minden más földnél és a magyar kenyér jobb minden más kenyérnél! Azért ragaszkodjatok e földhöz és kenyéréhez s legyetek hívek e zászlóhoz s lobogtassátok azt az Isten, a hit és erkölcs, a király és a magyar haza nevében. Amen!”

Időjárás június hónapra. Egy budapesti tapasztalt időjárás-jövendölése szerint igen szép és meleg időnk lesz majd, nem olyan, mint az elmúlt májusi hónapban, hanem melegebb. Első felében kevés eső várható, míg a másik felében nedves lesz az időjárás, egyes napokon zivatarrá is számíthatunk. Júniusban a napban és a holdban erősebb kitérésű foltok fognak megjelenni a következő napokon: 4, 6, 11, 16, 21 és 25-én. A megjelölt napokon az idő feltűnően megváltozik, sok helyen zivataros esővel és viharos szelekkel, *elvétve jéggel*. Péter és Pál apostolok napján úgy a fővárosban, mint a vidéken szép idő várható. Az aratásra is igen szép idő kedvez, csak a megjelölt napokra kell figyelni, esetleg egy nappal előtte, vagy egy nappal utána, mert van rá eset, hogy egy nappal előbb vagy később következnek be a felkötőrések.

A legelőtilalom. Petrillán községben az oláh juhászok fölgyújtották a kincstári erdőt, mert nem engedték meg nekik ott a legeltetést. A tűz gyorsan terjedt s mintegy 100 hold pusztult el 60-70 ezer korona értékben. A csendőrök a gyújtogató juhászokat elfogták.

Az ehető föld. Japánban már régóta ismeretes egy agyagfajta, melyet a szegényebb néposztály táplálékul használ. Ez a különös eledel vörös színű igen lágy, zsiros fogású és rágás közben a homoknak semmi nyoma közte. Azok szerint, a kik már izlelték, olyan érzést kelt az emberben, mintha nagyon zsiros ételt ennék. Azok, a kik vele élnek, vékony darabokat vágnak belőle, nyílt tűznél megsütik és úgy eszik. Egy angol utazó újabban Uj-Zélandból hozott ilyen ehető agyagot, melyet ott ember és állat egyaránt kedves eledelnek tart. Egy vegyész megvizsgálta a szokatlan eledelt s kimutatta hogy abban vajmi kevés tápláló anyag van. Mindössze ugyanis 8 és egynegyed százalék szerves anyag van benne s 8 és egynegyed százalék konyhasó és ezzel hasonlatos összetételű anyag. Japán szegényei mégis szeretik enni, valószínűleg azért, mert — nincs más.

A levelezőlap a legtakarékosabb levél, mert ezt szállítja legolcsóbban a posta. Van is ám keletje. A tavalyi esztendőben 85 millióra rugott a kézbesített levelezőlapok száma Magyarországon. Iszonyu sok ez, de meg se közelíti a németországi postaforgalmat, a hol mult évben 1074 millió levelezőlapot adtak föl.

Aratási föltételek. Többször irtunk már arról, hogy a szociálista földmunkások megyénként szervezkednek s egységes munkaföltételeket állapítanak meg. Csongrád-megyében így szólnak ezek a föltételek: 1600 négy-szögöl gabona learatásáért búzából vagy árpából 100 kiló, — zabból pedig 120 kiló jár az aratónak. Heti járuléka egy kaszáznak vagy marokverőnek: 30 liter buza, 3 kiló szalonna és másfél kiló só. Semmiféle munkánál robotot nem vállalnak. Fű-kaszálásért 40 fillér órabér jár. Cséplőmunkások naponként 20 kiló tiszta búzát kapnak. A nem szorosán vett mezei munkáért 18 évesnél idősebb férfiak óránként 24 fillért, 18 évesnél fiatalabbak 16 fillért, 15 évesnél fiatalabbak pedig 12 fillért kapnak. Nőknek az órábéré: 15 éven fölül 16 fillér, 15 éven alul 12 fillér. — A munkások bizottságot választottak, ez a bizottság fog a munkaadókkal egyezkedni.

Kikergetett árverési hiénák. Az árverések megszokott sötét alakjai, az árverési hiénák minap teljes készülséggel vonultak ki a budapesti törvényszéki orvostani intézetbe, a hol az életuntak és a Dunából kifogott halottak után hátramaradt értéktárgyakat árverezték el. Szövetséget kötöttek, hogy nem fogják egymást tullicizálni, hanem szépen megosztoznak a konczon, megvéve a tárgyakat minden árverezés nélkül, potomáron. E véd- és daczsövetségüket meg is erősítették hat-hat korona bánatpénzzel, a mit az, a ki az egyezséget megszegi, elveszít. De részint a bánatpénz, részint az adott szó szentsége miatt mindannyian annyira pontosan betartották a kötött egyezséget, hogy az árverést vezető dr. Gál László rendőrfogalmazónak feltűnt az árverezőkedv teljes hiánya és csakhamar rájött ennek okára. Természetesen azonnal félbeszakította az árverést és a tulságos egyetértésben működő zsidókat kikergette az intézet udvarából. De ez nem elég. Kergetni kellene őket máshonnan is.

Az orvvadász sorsa. Kitünő czéllövő volt Varga Márton maglódi gazda és sok keserű órát okozott a vasárnapi vadászoknak. Volt rá eset, hogy a vadász urak hozzáfordultak s megkérték őt, lőjjön nekik nyulat, hogy szégyenben ne maradjanak, mert máskülönbben restelnek hazamenni. Varga jó pénzért mindig teljesítette kérelmüket, de ezt a bizalmat aztán ki is használta a maga javára s lelőtt minden vadat, a mi a puskája csöve elé került. Senki sem mert szólni e miatt Vargának és szabadon járhatott lesre, még tiltott időben is. De Varga merészsége végre megboszulta magát. Jó hátultöltő puskáját eladta drága pénzért s régi elültöltő fegyverét vette elő rejtkehelyéből s ezzel ment minap este lesre a szőlők alá. A fegyverben igen régi töltés volt. A mikor egy nyul bukkant föl, Varga vállához emelte a fegyvert s megnyomta a ravaszt. A töltés rettenetes dördüléssel visszafelé sült el és szétvetve a fegyvert, Varga nyakába furódott. Az orvvadász holtan rogyott a szőlő árkába. Felesége és öt árvája siratja.

Kivándorlás egy megyében. Nyitramegye alispánja tanulságos statisztikát állított össze megyéjéből, melyből látni lehet, hogy országszerte mily ijesztő mértékben nő az Amerikába való kivándorlás. A statisztika egy évről szól, 1903 április 1-étől 1904 április 1-éig. Nyitra városából 20, a nyitrai járásból 13, a szakolcaiból 24, a vág-sellyei járásból 19, a nagytapolcsányiból 21, a zsámbok-rétiből 52, a privigyei járásból 120, a galgóciból 110, a pöstyéniből 210, a vágújhelyi járásból 213, a miavai járásból 485, a szenczei járásból 490, a szakolczai járásból 381 ember vándorolt ki egy év alatt Amerikába, vagyis összesen 2148 kivándorlója volt Nyitramegyének. Ez a szám négyszerese az előző évi számnak, mert 1903-ban csak 556 ember hagyta el Nyitramegyét. Érdekes, hogy Érsekújvárról és járásából egy kivándorló sem akadt, de különben is a megye magyarlakta vidékeiről mindig kisebb volt a kivándorlás, mint a tótság közül. Nyitramegye kivándorlóit egy év alatt egy millió hetvenháromezer koronát küldtek haza Magyarországba az ujvilágból. A kivándorlók közül egy éven belül nem tért haza egy sem.

Szociálista vérbiróság. Hogy a szociáldemokrata pártvezérek mily megdöbbséget erőszakossággal zsarnokoskodnak a szegény munkások fölött, annak egy kiáltó példája a legújabb eset: Legutóbb itt Budapesten alaposan összeszurkálták az utczán Kápolnai József péksegédet. A nyomozás során a rendőrség megállapította, hogy Kápolnai leszurását a sütőmunkások szakegyesületének *végrehajtó bizottsága határozta el* s erre czélra pénzt szavazott meg. Kápolnai ugyanis nem tetszett a vezetőknek, mert belelátott a kártyájukba s ezért kimondották rá a halálos ítéletet. Kápolnai sérülései szerencsére nem veszélyesek s az ő vallomásai alapján sikerült letartóztatni a szociálista vérbiróság lelketlen tagjait, kik a következők: Tatár Dénes elnök, Molitorisz Gyula jegyző, Koffler Nándor, az ujbpesti szakszervezet alelnöke, sütőmester, Konka Péter volt péksegéd, most korcsmáros, Stark Béla és Sándor Mihály péksegédek. Minden igaz ember elszörnyedve fordul el e gazoktól, kik még általános jólétet merészelnék hirdetni a népnek! Persze, csak azért, hogy minél sürűbben hulljon kalapjukba a — pártadó. Ez az eset harsogóan kiáltja az emberek fülébe, hogy hát kik is azok a szociáldemokraták?

Sáskairtás. A marokkói sáska irtása a Jászságban erősen folyik. Az első hajtás alkalmával másfél hektoliter sáska került verembe. 188 napszámos dolgozott ezen s ugyancsak belefáradt mindvalamennyi. A mi még a hajtás után szórványosan fennmaradt a sáskákból, annak elpusztítását a — pulykára fogják bizni.

A kormány és a szociálisták. Mink is közöltük azt a hirt, hogy a kormány föl fogja oszlatni az izgatások főfészkei: a szociálista szakegyesületeket. Ez hamis hír, melyet maguk a szociálista vezérek eresztettek szélnek, hogy magukat mártiroknak föltüntethessék. De hát nem gondolják-e, hogy kár az ördögöt a falra festeni?

Forrongás nagyobb napibéért. Varasdmegeye néhány járásában nagy forrongás van a parasztok között, a kik azt követelik, hogy a hatvan filléres napibéért két-három koronára emeljék. A napszámosok fenyegetik a földbirtokosokat és a dolgozni akaró embereket és már több helyen elpusztították a gyümölcstermést és a gabonát. Minap Stubiczában 50 fegyveres földmunkás megtámadta a jegyző házát s belélt a lakásba.

Méhészek kedves lapjából kívánatra mutatót küld ingyen a „Szétekintő Méhész“ kiadóhivatala *Sajtény*. *Csemegeméz* 5 klgrammos póstadobozzal 3 frt 20 kr. métermázsánként 50 forint.

Epileptikus gyógy- és nevelő-intézet *Balf* gyógyfürdőben, Sopron mellett. A nm. m. kir. belügyminiszterium 121.038 IV. a sz. magas rendeletével jóváhagyva. Ellátmányösszeg egész évre (negyedévenként előre fizetendő) az I. oszt. 1600 kor.; II. oszt. 1000 kor.; a III. oszt. 600 kor. Teljesen vagyontalanok a nm. m. kir. belügyminiszteriumnak 1903. évi 97221 IV. a sz. rendeletére az országos betegápolási alap terhére vehető fel. A felvételi engedélyért a nm. belügyminiszteriumhoz kell folyamodni. Prospektusokkal szolgál *Balf* gyógyfürdő igazgatósága. (Vasut-, posta- és telefon-állomás.)

Országos nemzeti zárandoklat Lourdesba. A Boldog-ságos Szűz Szeplőtlen Fogantatásáról szóló hittétel ötvenedik évfordulója alkalmával, a Szeplőtlen Fogantatásról elnevezett budai Mária Congregatio, a bibornok Herczegprimás érsek Ur Ó Eminenciájának fővédnöksége alatt és főpásztori áldásával f. évi augusztus 21-én országos nemzeti zárandoklatot indít Lourdesba, melyen az ország minden katolikusa részt vehet, ha ebbeli szándékát legkésőbb augusztus 5-éig fötiszt-Thym Adolf congregatioi praeses és a budai katolikus kör fötitkáránál (Budapest, II. Toldy Ferenc-utca 30. szám.) bejelent és a részvételi föltételeknek szabályszerűen megfelel. Részletes programot ugyanott kapható. Az egész út 14 napot vesz igénybe és kerül az I. osztályu 480, a II. osztályu 375, a III. osztályu 215 koronába 8 napi ellátással. Olyan III. osztályu utasok, kik ellátást nem kívánnak, csak 185 koronát fizetnek. A kath. közönség, különösen a Mária társulati tagok fölkéretnek, hogy a zárandoklatnak minél szélesebb körben való terjesztése által a jó ügynek hasznára váljanak és így közvetve hozzá járuljanak ahhoz, hogy a Bold. Szűz grottájánál a magyarok tekintélyes számban megjelenjenek az nagyobb dicsőségére. A rendezőség nevében: Fieber Henrik a Szent Imre kollégium prefectusa, Thym Adolf a budai kath. kör titkára, Dr. Sebők Imre főreáliskolai hittanár.

Az öntöző-csatornákról.

Kedves szerkesztő urunk a mult heti vezércikkben említést tett ezen nagyjelentőségű és igen hasznos közzgazdasági intézményről. Én nagyon meg tudom ítélni annak a cikknek a hasznát, mert itt nálunk van élővizi-öntözőcsatorna és valóban sok hasznót hajt a gazdaságra. Tudtommal Magyarország területén még egy élővizi öntözőcsatorna van, még pedig Kis-Sztapár és Ujvidék között és ott is nagy áldására válik a mezőgazdaságnak!

Hogy mire képes az öntöző csatorna, azt a történelem tanítja: Egyiptom országa azt a mesés gaz-

daságát, melylyel az ó-korban dicsekedett, ezeknek a csatornáknak köszönhetette. Belgiumnak aránylag terméketlen földjét ugyancsak az öntöző csatornák táplálják annyira, hogy azon a kis területen sok millió ember tud kenyeret kapni külföldi gabona-bevitel nélkül!

Am kedves olvasótársaim közül vajmi kevesen tudják elképzelni magát az öntözőcsatornát. Azért néhány sorban elmondani kívánom, mit róluk tudok.

Öntöző csatornát sokféleképpen lehet építeni. Attól függ az, hogy minők a földterületnek természeti viszonyai. Kiindulási pontját képezheti egy bővizű forrás vagy egy folyó. Ha a forrás vagy folyó mélyebben fekszik, mint a föld, melyet öntözni szándékoznak, akkor árasztóra építik a csatornát, vagyis alulról fölfelé engedik terjeszkedni a vizet. Ha azonban egy-magasságban fekszenek, akkor gépházakban gőzerővel emelik a vizet följebb és úgy bocsátják ismét alá.

Magyarországon erre egyikre sincs szükség. Nálunk a természet nagy könnyítést nyújt az öntöző csatornák építésére abban, hogy a Nagy-Magyar-Alföld északon magasabban fekszik, mint délen, vagyis északról délre eső a lejtője. Ennek magától értetődő következménye az, hogy a Duna is a Tisza is északról délre folyik hazánk területén.

Ebből kettős előny származik arra, a ki öntöző-csatornát épít Magyarországon.

Az egyik az, hogy a vizet nem kell üzem által a csatornába bocsátani, belefut az magától is, csak megnyissák a csatorna száját. Elágazodván ezer felé a csatorna, megint beletalál a viz a Dunába vagy Tiszába, csak torkoltatni kell a csatornát.

Mert az bizony szükséges, hogy a fölösleges viznek lefutást biztosítsanak, különben posványt terjesztenének vele a sikon.

Ugyebár, olvasó-társaim, nem volna nagy nehézség egy ilyen öntöző-csatorna-hálót Magyarországon számára építeni és ezáltal a szárazság ellen védekezni? Hogy sok pénz kell hozzá, az igaz, de erre muszájna pénznek jutni.

Én katona vagyok, nekem politizálni nem szabad. Azért arra, a mit szerkesztő ur a négyszáz milliósz pazarlásról irt, nem mondhatom szívem szerint ja a véleményemet. De mondok a helyett valami mást.

Külföldi országokban épített magának öntöző csatornákat a nép. A gazdák szövetségbe állottak össze (pl. déli Franciaországban) és mint valami részvénytársaság úgy dolgoztak. A szükséges területeket megvették, a partokat is megvették, a hol kellett, azután ásatták a sok árkot. Ez persze mind pénzbe került. Mikor aztán készen volt a csatorna, akkor egy kevés bért szedtek attól a gazdától, ki földjére a vizet használni kívánta és ebből a költség néhány esztendő alatt kamatostul kikerült, sőt azóta elég jövedelmet is nyújt a vállalkozó gazda-szövetségnek.

Nem lehetne-e Magyarországon is ekkép cselekedni?

(Mezőhegyes)

K. K.

 Azon t. olvasóinkat, kiknek előfizetése lejárt, kérjük, hogy előfizetésüket lehetőleg mielőbb a postahivataloknál megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadályozva legyünk.

Népek és nemzetek.

Orosz-japán háboru.

Ujabb japán győzelemről jött hír a héten. A japánok 30 órai heves harc után elfoglalták Kinesut, az első nagyobb várat, mely Port-Artur ellen való előnyomulásuknak útját állta. Port-Artur most már teljesen körül van zárva.

Az oroszok futva menekültek a déli irányban. Hanszánba menekültek, egy másik várba s ott újabb ellenállást fejtettek ki. Heves küzdelem támadt ismét, mely megint csak a japánok győzelmével végződött.

A kincsui csata.

A mult csütörtöki csata a legvéresebb harcok egyike volt, mit az újabb hadi történelem ismer. Az utolsó kísérletnél, a japán tüzérség hősi támogatása mellett, sikerült az orosz vonalat áttörni.

Oku tábornok, a második japán hadtest parancsnoka jelentésében beszámol a győzelemről. Leírja a a szörnyű tusát s a japánok hősi küzdelmét. Három-ezeröttszáz embert vesztek a japánok, míg a naoszoi dombokról az oroszokat elűzték és a vár falára kitűzhettek a lobogójukat. Az oroszoknak emberben nem volt annyi veszteségük, mert biztos és védett helyről lőttek, — mégis 500 halottat hagytak a csatatéren. Nagy veszteséget szenvedtek azonban az oroszok hadi anyagban, mert igen sok ágyújuk, tömerdek puskájuk és töltésük az ellenség martaléka lett. Összesen nyolcvannolc ágyút, köztük 10 gyors-tüzelt, foglalt el Oku tábornok. Azonkívül nagyon sok tisztet és katonát elfogott.

Az oroszok Port-Artur telé menekültek, de előbb összes raktáraikat a levegőbe robbantották.

A háboru gyümölcse.

Mi volna más a háboru gyümölcse, mint gazdasági válság s a vele járó nyomor? Az orosz birodalomban már is rettentően mutatkozik mind a kettő. Az iparosok óriási tömege ment eddig tönkre. Sokat szenved az építő-ipar. Lódzban, ebben a nagy gyárvárosban 15 ezer munkás van ke. eset nélkül. Odesszában 20 ezer munkás és napszámos pihen muszájból. Több vasut szintén elbocsátotta munkásait. Hogy hová fog ez az általános nyomor vezetni, annak csak a jó Isten a megmondhatója.

Péter király tanácsa

Péter szerb király most utazza be országát s mindenütt szívesen érintkezik a néppel. A valjevói pópa a fogadás alkalmával keserű panaszszal állt elő. Péter király ugyanis ezt a kérdést intézte a pópához: milyen a hívők erkölése? Erre a pópa így felelt.

— A nép kerüli a templomot, nem jár rende-

sen istentiszteletre. Így tehát az a föladatunk, hogy a népet erkölcsileg emeljük, nagyon meg van nehezítve.

— Ne várjanak a nép pásztorai arra, — felelt a király, — hogy a nép forduljon hozzájuk, hanem a papok maguk keressék föl a népet. Keressék föl mindenütt, még a — korcsmában is.

A király e szavai nagy zavarba hozták a pópát, Ez az intés mindenütt föltűnést keltett az országban.

Franciaország és a Vatikán.

A francia szabadkőművesek és szociálisíták nagyon megörültek, hogy Frankhon és az apostoli Szentszék között egyenetlenség támadt. Azt remélték, hogy a kamara most már egyszerűen eltörli a vatikáni francia nagykövetséget és fölmondja a konkurdátumot, miáltal végleg elszakadnak az egyháztól. Csakhogy ám a kormány meghátrált és nem mert megvalósítani nagyhangu fenyegetőzéseit. Az utolsó perczen meghátrált. Mindössze annyi történt, hogy a kormány ideiglenesen szabadságolta és hazahívta Nisard nagykövetet a pápai udvarból s a követségi teendőket elvégzését egy másik alkalma-zottra bizta.

Mai képünk.

Zsákmányra törő sirálymadarak. A tenger rablókalózái, a halak rettegett rémei a sirály madarak. Az egész földön el vannak terjedve ott, a hol nagy vizek vannak. De különösen az északsarkvidéki tengereket szokták benépesíteni és óriási számban fészkelnek együtt a hullámmosta sziklabérczeken. Egy tömegben röpködve, olykor a napot is elfödik, akár a sűrű felhők. Egyáltalán nagyon szeretnek minél többen együtt lenni. Az északvidéki „Svaerholt“ nevű hegyen például két millió és ötszáz-ezer sirály lakik. Zsákmányra, eledel után csapatostul járnak. Rendesen megvárják, míg vihar, vagy szél támad, a mikor a hullámok egész a felszínre föllökik a halakat s ő nekik éppen csak utánok kell kapniok. A csőrük horgas vége már olvan, hogy igen alkalmas ilyen vadászásra.

Mai szép képünk az érdekes sirály madarakat mutatja be, a mint éppen zsákmányukra törnek.

Egészség, üdeség.

Küzdelem a tüdővész ellen.

Budapesti tartózkodása alatt a király nem mulasztotta el meglátogatni a tüdőbajosok gyógyintézetét, mely a fővároshoz közel a budakeszi erdőben emelkedik. Olyan intézmény ez, hogy már régóta éreztük a hiányát. Rövid pár év óta áll fenn s már ezalatt az idő alatt is sok szegény tüdőbajost adott vissza az életnek, a kik máskülönben menthetetlenül elvesztek volna. A fejedelmi látogatás tehát ezuttal különös súlylyal bír, a király mintegy figyelmeztette ezáltal a hatóságokat és a társadalmat, hogy a nép egészségügyét karolja fel az eddiginél hathatósabb módon s egymást támogatva, főleg azon iparkodjanak, hogy az alsóbb néposztályok rettenetes megtizedelője: a tüdővész, a lehető leg-szűkebb korlátok közé szoríttassék.

A figyelmeztetés nem hiábavaló. Az egészség-

feladatunk, hogy meg van nehe-

mi arra, — felett hozájuk, hanem a et. Keressék föl

hozták a pópát, ett az országban.

tikán.

és szociálisíták és az apostoli t. Azt remélték, n eltörli a va- lmondja a kon- nak az egyház- átrált és nem getődzéseit. Az e annyi történt, ságolta és ha- udvarból s a másik alkalma-

A tenger rabló- ly madarak. Az gy vizek vannak. eket szokták be- együtt a hullám- öpködve, olykor gyáltalá nagyon Az északvidéki illió és ötszáz- után csapatostul agy szél támad. lőkik a halakat iok. A csőrük alkalmas ilyen

rály madarakat törnek.

ég.

len.

a király nem osok gyógyin- adakeszi erdő- hogy már rég- óta áll fenn s ény tüdőbajost lönben ment- elmi látogatás király mintegy és a társadal- fel az eddigi- mogatva, főleg néposztályok a lehető leg-

Az egészség-

ügyet hosszú időn keresztül bünös felületességgel kezelték s vagy nem ismerték fel a bajt, mely a tüdővész rohamos elterjedésében rejlik, vagy nem törődtek vele. Mind a két esetben óriási felelősség szakad az erre hivatott hatóság és a társadalom nyakába.

Ujabbán már mindenfelől hangzanak a vészhar- sonák. Európa minden zugából a fegyverkezés zaja tör elő, azé a fegyverkezése, mely az emberszeretet és az orvosi tudás nevében hadat hirdet az eddig legyőzhetetlennek hitt betegség ellen. Az orvosi tes- tületek szakadatlanul erről tanácskoznak. A társada- lom kebeléből alakult egyesületek nagy pénzáldoza- tok árán gyógyítóintézeteket létesítenek. Szóval az emberek megmozdultak, hogy védekezzenek.

Epp a napokban zajlott le Kopenhágában — Dánia fővárosában — a legújabb tüdővész elleni kongresszus, melyen az egész világ híres orvostaná- rai közül mintegy kétszázan vettek részt. Lászólago- san egyszerű, de valójában igen fontos kérdéseket vitattak meg. Így például az első ülés a *köpködéssel* foglalkozott. Valahogy föl ne kaczagjon a szives olvasó! Mert nem olyan csekélység ám ez. Az orvosi tudomány hitelt érdemlően bebizonyította, hogy a köpet a legjobb terjesztője a szárazbetegségnek. Azért is azt indítványozták a kongresszuson, hogy az államok tiltsák el a nyilvános tereken és utcá- kon való köpködést.

Egyáltalán az orvosok a legfontosabbnak tart- ják azt, hogy a tüdővész keletkezésének és terjedé- sének gátat vethessenek. Általános szempontból csakugyan fontosabb ez, mint a már meglévő beteg- ség gyógyítása. A tüdővész bacillusai belehelés útján kerülnek az emberi szervezetbe. A kongresszu- son Volland dr. arra is figyelmeztette az emberisé- get, hogy *a gyermek* az, a ki legfogékonyabb a tüdő- vészre. Azt mondta, hogy például a porban, a földön játszó gyermek képére rátapadnak az ott levő baczil- lusok, a gyermek a másik perczen a szájához veszi kezét és így kerülnek be a baj csirái a gyöngö testbe. Ezért a következőket tartja szükségesnek: A gyermekeknek ne engedjék meg, hogy a földön csusszanak. A gyermeket a járástanulásnál kezénél fogva kell vezetni, vagy járószalaggal. Ha a gyer- mek ilyenkor elesik, kezéről a port le kell törölni. Az anyákat ez irányban szigorúan ki kell oktatni. A gyermeknevelés úgy történjék, hogy a gyermek már nagyon korán megtanulja azt, hogy a gyer- mekek skrofulózisát pizokbetegségnek tartja, a mely tüdővésszé alakulhat át, ha a gyermek kezén levő pizok a többi között a tüdővész mérget is tartal- mazza. Volland, a ki Svájc leghíresebb gyógyító- intézetének, a davosinak vezető orvosa, ez előadás- ban a tüdővész öröklékenységét is kétségbe vonta.

Látnivaló tehát, hogy az ily orvosi szaktanács- kozás az egyszerű emberek számára is elég tanul- sággal és tanácsal szolgál. Arra mindenestre min- denkit int, hogy legyen óvatos és őrkdjék a maga és gyermekei egészségén.

Csak keresztény intézményeket, katho- likus egyesületeket, keresztény szövet- kezeteket alakítsatok magatoknak és fiaitoknak! Minden jellegtelen kör, egy- let, szövetkezet a felekezetenélküliség kárhozatos melegágya a drága hazában.

MAGYAR GAZDA.

Paradicsom.

A paradicsom a legegészségesebb főzeléket adja. Jobbára délégyövi növény, a hideget egyáltalán nem türi, fejlődésére nagy melegség, teljes kiképző- désére, gyümölcsei érlelésére pedig forróságot kíván.

A mag meleg helyen, a legjobban melegágyak- ban veteményezhető; a magoncok gyorsan fejlődnek, ezért már idejében, kisebb távolságokra szétülteten- dők, hogy minden palántácska szabadon álljon és szabadon fejlődhessen; a magonczpalántákat május közepe előtt nem lehet a szabad földbe kiültetni s előre gondoskodni kell, hogy kiültetésre csak több- szörönként átültetett erős palánták vétessenek. Leg- kevesebb 60—80 cm.-re ültetendők s csakis napos, verőfényes, oly fekvésben, mely a napfényt reggel- től estig nem nélkülözi; mert csakis a teljes napfény mozditja elő a növény fejlődését és fokozza a gyü- mölcs jóságát; ezeknek a növényen kell teljesen megérni, nem pedig zölden leszedve utánérlelni. A kiültetés után a palánták erősen, de ezután is naponta öntözendők; a növés előhaladtával minden egyes növés mellé egy karó szurandó, melyhez a mindegyre hosszabbodó hajtások folytatólagosan meg lesznek erősítve; az oldalhajtások mind eltávolí- tandók, csak a középső főhajtás hagyandó meg, hogy ezen a gyümölcs annál szebben fejlődhessen. Így kezelve a növények meglepő gyorsan fejlődnek s szép nagy, izletes gyümölcsöket hoznak. Ha azon- ban az oldalhajtások mind meg lesznek hagyva, a növény elvadul s gyümölcse izetlen marad.

A sima, nagy gyümölcsű fajok a legjobb izüek s minden czélra a legalkalmasabbak.

Cserebogár, sárga cserebogár . . .

Szépen és megindítóan szól a nóta, hanem a valóság mégis az, hogy nincs a gazdáknak veszedel- mesebb ellenségük a cserebogárnál.

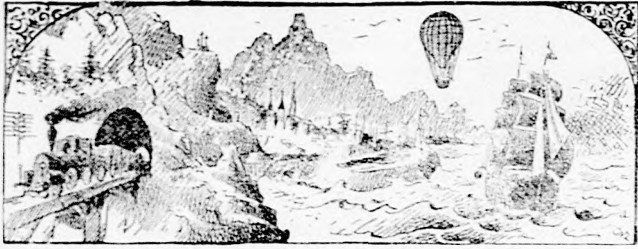
Egyetlen cserebogár 400—500 petét rak a földbe és a hogy kikel, már pusztit.

Minden gazda ismeri, hogy a föld alatti alak- jában miként néz ki és tudja, hogy a neve ily alak- ban, pajor vagy csimaz. Ugy a pajorja vagy csimazza, mint maga a bogár igen jó földásó, mit bizonyít az, hogy gyakran lehet a föld alatt ily lyukakat találni, melyek a legkeményebb földrétegekben is egy mé- ter mélyek. Mindkét alakjában, tehát úgy is mint csimaz, úgy is mint cserebogár, a legkártékonyabb. Megrongál, tönkre tesz, kivétel nélkül minden kerti és gazdasági növényt, diszfákat és bokrokat, virá- got, gyümölcs és erdei vad fákat, gyökerestől.

Ha valamely kerti növényünk, a földben fél oldalára dőlt és fonyadni kezd, biztosra vehetjük, hogy ott a csimaz gazdálkodott, mert semmiféle más féreg oly tisztára meg nem bántja s föl nem falja a gyökérzetet, mint ez.

A cserebogár kiirtása egyike a legnehezebb feladatoknak, mivel rendkívül szapora és részint, mivel bogár alakban ugyan a föld felett látható, de időnként oly tömegesen jelenik meg, hogy velük szemben tehetetlenül állunk.

Hanem a Mindenható mégis gondoskodott a cserebogár irtásáról is, mert máskülönben csakugyan nem volna semmiféle növény termelhető miatta.

Népek és nemzetek.

Orosz-japán háboru.

Ujabb japán győzelemről jött hír a héten. A japánok 30 órai heves harc után elfoglalták Kinesut, az első nagyobb várat, mely Port-Artur ellen való előnyomulásuknak útját állta. Port-Artur most már teljesen körül van zárva.

Az oroszok futva menekültek a déli irányban. Hanszánba menekültek, egy másik várba s ott újabb ellenállást fejtettek ki. Heves küzdelem támadt ismét, mely megint csak a japánok győzelmével végződött.

A kincsui csata.

A mult csütörtöki csata a legvéresebb harcok egyike volt, mit az újabb hadi történelem ismer. Az utolsó kísérletnél, a japán tüzérség hősi támogatása mellett, sikerült az orosz vonalat áttörni.

Oku tábornok, a második japán hadtest parancsnoka jelentésében beszámol a győzelemről. Leírja a a szörnyűtúsát s a japánok hősi küzdelmét. Három-ezeröttszáz embert vesztek a japánok, míg a naoszoi dombokról az oroszokat elűzték és a vár falára kitűzhettek a lobogójukat. Az oroszoknak emberben nem volt annyi veszteségük, mert biztos és védett helyről lőttek, — mégis 500 halottat hagytak a csatateren. Nagy veszteséget szenvedtek azonban az oroszok hadi anyagban, mert igen sok ágyújuk, tömördek puskájuk és töltésük az ellenség martaléka lett. Összesen nyolcvannolc ágyút, köztük 10 gyors-tűzelőt, foglalt el Oku tábornok. Azonkívül nagyon sok tisztet és katonát elfogott.

Az oroszok Port-Artur telé menekültek, de előbb összes raktáraikat a levegőbe robbantották.

A háboru gyümölcse.

Mi volna más a háboru gyümölcse, mint gazdasági válság s a vele járó nyomor? Az orosz birodalomban már is rettentően mutatkozik mind a kettő. Az iparosok óriási tömege ment eddig tönkre. Sokat szenved az építő-ipar. Lódzban, ebben a nagy gyárvárosban 15 ezer munkás van ke. eset nélkül. Odesszában 20 ezer munkás és napszámos pihen muszájból. Több vasut szintén elbocsátotta munkásait. Hogy hová fog ez az általános nyomor vezetni, annak csak a jó Isten a megmondhatója.

Péter király tanácsa

Péter szerb király most utazza be országát s mindenütt szívesen érintkezik a néppel. A valjevói pópa a fogadás alkalmával keserű panaszsal állt elő. Péter király ugyanis ezt a kérdést intézte a pópához: milyen a hívők erkölce? Erre a pópa így felelt.

— A nép kerüli a templomot, nem jár rende-

sen istentiszteletre. Így tehát az a föladatunk, hogy a népet erkölcsileg emeljük, nagyon meg van nehezítve.

— Ne várjanak a nép pásztorai arra, — felelt a király, — hogy a nép forduljon hozzájuk, hanem a papok maguk keressék föl a népet. Keressék föl mindenütt, még a — korcsmában is.

A király e szavai nagy zavarba hozták a pópát, Ez az intés mindenütt föltűnést keltett az országban.

Franciaország és a Vatikán.

A francia szabadkőművesek és szociálisíták nagyon megörültek, hogy Frankhon és az apostoli Szentszék között egyenetlenség támadt. Azt remélték, hogy a kamara most már egyszerűen eltörli a vatikáni francia nagykövetséget és fölmondja a konkordátumot, miáltal végleg elszakadnak az egyháztól. Csakhogy ám a kormány meghátrált és nem merte megvalósítani nagyhangu fenyegetőzéseit. Az utolsó perczben meghátrált. Mindössze annyi történt, hogy a kormány ideiglenesen szabadságolta és hazahívta Nisard nagykövetet a pápai udvarból s a követségi teendőket elvégzését egy másik alkalma-zatra bizta.

Mai képünk.

Zsákmányra törő sirálymadarak. A tenger rablókalózai, a halak rettegett rémei a sirály madarak. Az egész földön el vannak terjedve ott, a hol nagy vizek vannak. De különösen az északsarkvidéki tengereket szokták benépesíteni és óriási számban fészkelnek együtt a hullámmosta sziklabérczekeken. Egy tömegben röpködve, olykor a napot is elfödik, akár a sűrű felhők. Egyáltalán nagyon szeretnek minél többen együtt lenni. Az északvidéki „Svaerhoit” nevű hegyen például két millió és ötszáz-ezer sirály lakik. Zsákmányra, eiedel után csapatostul járnak. Rendesen megvárják, míg vihar, vagy szél támad, a mikor a hullámok egész a felszínre föllökik a halakat s ő nekik éppen csak utánok kell kapniok. A csőrük horgas vége már olvan, hogy igen alkalmas ilyen vadászásra.

Mai szép képünk az érdekes sirály madarakat mutatja be, a mint éppen zsákmányukra törnek.

Egészség, üdeség.

Küzdelem a tüdővész ellen.

Budapesti tartózkodása alatt a király nem mulasztotta el meglátogatni a tüdőbajosok gyógyintézetét, mely a fővároshoz közel a budakeszi erdőben emelkedik. Olyan intézmény ez, hogy már régóta éreztük a hiányát. Rövid pár év óta áll fenn s már ezalatt az idő alatt is sok szegény tüdőbajost adott vissza az életnek, a kik máskülönben menthetetlenül elvesztek volna. A fejedelmi látogatás tehát ezuttal különös súlylyal bír, a király mintegy figyelmeztette ezáltal a hatóságokat és a társadalmat, hogy a nép egészségügyét karolja fel az eddiginél hathatósabb módon s egymást támogatva, főleg azon iparkodjanak, hogy az alsóbb néposztályok rettenetes megtizedelője: a tüdővész, a lehető leg-szűkebb korlátok közé szoríttassék.

A figyelmeztetés nem hiábavaló. Az egészség-

ügyet
kezelte
tüdővész
törődte
szakad
nyakát

U
sonák.
tör elő
és az
legyöz
tületek
lom ké
tok ár
ember

E
Dánia
kongre
rai kö
san eg
vitatta
foglalk
olvasó
tudom
köpet
Azért
az álla
kon va

E
ják az
sének
csakug
ség g
utján
son V
get, h
vészre
játzó
lusok,
kezt
testbe
gyerm
csussz
fogva
mek

Az an
A gy
már n
mekel
tüdőv
piszok
mazza
intéze
ban a

I
kozás
sággá
denki
és gy

Csak
likus
keze
fiait
let,
kárh

ügyet hosszú időn keresztül bűnös felületességgel kezelték s vagy nem ismerték fel a bajt, mely a tüdővész rohamos elterjedésében rejlik, vagy nem törődtek vele. Mind a két esetben óriási felelősség szakad az erre hivatott hatóság és a társadalom nyakába.

Ujabbán már mindenfelől hangzanak a vészharsonák. Európa minden zugából a fegyverkezés zaja tör elő, azé a fegyverkezésé, mely az emberszeretet és az orvosi tudás nevében hadat hirdet az eddig legyőzhetetlennek hitt betegség ellen. Az orvosi testületek szakadatlanul erről tanácskoznak. A társadalom kebeléből alakult egyesületek nagy pénzáldozatok árán gyógyítóintézeteket létesítenek. Szóval az emberek megmozdultak, hogy védekezzenek.

Epp a napokban zajlott le Kopenhágában — Dánia fővárosában — a legujabb tüdővész elleni kongresszus, melyen az egész világ híres orvostanárai közül mintegy kétszázan vettek részt. Lászólagosan egyszerű, de valójában igen fontos kérdéseket vitattak meg. Így például az első ülés a *köpködéssel* foglalkozott. Valahogy föl ne kaczagjon a szíves olvasó! Mert nem olyan csekélység ám ez. Az orvosi tudomány hitelt érdemlően bebizonyította, hogy a köpet a legjobb terjesztője a szárazbetegségnek. Azért is azt indítványozták a kongresszuson, hogy az államok tiltsák el a nyilvános tereken és utcákon való köpködést.

Egyáltalán az orvosok a legfontosabbnak tartják azt, hogy a tüdővész keletkezésének és terjedésének gátat vethessenek. Általános szempontból csakugyan fontosabb ez, mint a már meglévő betegség gyógyítása. A tüdővész bacillusai belehélés útján kerülnek az emberi szervezetbe. A kongresszuson Volland dr. arra is figyelmeztette az emberiséget, hogy a *gyermek* az, a ki legfogékonyabb a tüdővészre. Azt mondta, hogy például a porban, a földön játszó gyermek képére rátapadnak az ott levő bacillusok, a gyermek a másik perczben a szájához veszi kezét és így kerülnek be a baj csirái a gyöngö testbe. Ezért a következőket tartja szükségesnek: A gyermekeknek ne engedjék meg, hogy a földön csusszanak. A gyermeket a járastanulásnál kezénél fogva kell vezetni, vagy járószalaggal. Ha a gyermek ilyenkor elesik, kezéről a port le kell törölni. Az anyákat ez irányban szigorúan ki kell oktatni. A gyermeknevelés úgy történjék, hogy a gyermek már nagyon korán megtanulja azt, hogy a gyermekek skrofulózisát piszokbetegségnek tartja, a mely tüdővészszé alakulhat át, ha a gyermek kezén levő piszok a többi között a tüdővész mérget is tartalmazza. Volland, a ki Svájc leghíresebb gyógyítóintézetének, a davosinak vezető orvosa, ez előadásban a tüdővész öröklékenységét is kétségbe vonta.

Látnivaló tehát, hogy az ily orvosi szaktanácskozás az egyszerű emberek számára is elég tanulsággal és tanácsal szolgál. Arra mindenestre mindenkit int, hogy legyen óvatos és őrkdjék a maga és gyermekei egészségén.

Csak keresztény intézményeket, katólikus egyesületeket, keresztény szöveteket alakítsatok magatoknak és fiaitoknak! Minden jellegtelen kör, egyetlen, szövetkezet a felekezetenélküliég kárhozatos mel egágya a drága hazában.

MAGYAR GAZDA.

Paradicsom.

A paradicsom a legegészségesebb főzeléket adja. Jobbára délgövi növény, a hideget egyáltalán nem türi, fejlődésére nagy melegség, teljes kiképződésére, gyümölcsei érlelésére pedig forróságot kíván.

A mag meleg helyen, a legjobban melegágyakban veteményezhető; a magoncok gyorsan fejlődnek, ezért már idejében, kisebb távolságokra szétültetendők, hogy minden palántácska szabadon álljon és szabadon fejlődhessen; a magonczpalántákat május közepe előtt nem lehet a szabad földbe kiültetni s előre gondoskodni kell, hogy kiültetésre csak többszörönként átültetett erős palánták vétessenek. Legkevesebb 60—80 cm.-re ültetendők s csakis napos, verőfényes, oly fekvésben, mely a napfényt reggeltől estig nem nélkülözi; mert csakis a teljes napfény mozditja elő a növény fejlődését és fokozza a gyümölcs jóságát; ezeknek a növényen kell teljesen megérni, nem pedig zölden leszedve utánérlelni. A kiültetés után a palánták erősen, de ezután is naponta öntözendők; a növés előhaladtával minden egyes növés mellé egy karó szurandó, melyhez a mindegyre hosszabbodó hajtások folytatólagosan meg lesznek erősítve; az oldalhajtások mind eltávolítandók, csak a középső főhajtás hagyandó meg, hogy ezen a gyümölcs annál szebben fejlődhessen. Így kezelve a növények meglepő gyorsan fejlődnek s szép nagy, izletes gyümölcsöket hoznak. Ha azonban az oldalhajtások mind meg lesznek hagyva, a növény elvadul s gyümölcse izetlen marad.

A sima, nagy gyümölcsű fajok a legjobb izüek s minden célra a legalkalmasabbak.

Cserebogár, sárga cserebogár . . .

Szépen és megindítóan szól a nóta, hanem a valóság mégis az, hogy nincs a gazdáknak veszedelmesebb ellenségük a cserebogárnál.

Egyetlen cserebogár 400—500 petét rak a földbe és a hogy kikel, már pusztit.

Mindea gazda ismeri, hogy a föld alatti alakjában miként néz ki és tudja, hogy a neve ily alakban, pajor vagy csimaz. Ugy a pajorja vagy csimazza, mint maga a bogár igen jó földásó, mit bizonyít az, hogy gyakran lehet a föld alatt ily lyukakat találni, melyek a legkeményebb földrétegekben is egy méter mélyek. Mindkét alakjában, tehát úgy is mint csimaz, úgy is mint cserebogár, a legkártékonyabb. Megrongál, tönkre tesz, kivétel nélkül minden kerti és gazdasági növényt, diszfákat és bokrokat, virágot, gyümölcs és erdei vad fákat, gyökerestől.

Ha valamely kerti növényünk, a földben fél oldalára dőlt és fonyadni kezd, biztosra vehetjük, hogy ott a csimaz gazdálkodott, mert semmiféle más féreg oly tisztára meg nem bántja s föl nem falja a gyökérzetet, mint ez.

A cserebogár kiirtása egyike a legnehezebb feladatoknak, mivel rendkívül szapora és részint, mivel bogár alakban ugyan a föld felett látható, de időnként oly tömegesen jelenik meg, hogy velük szemben tehetetlenül állunk.

Hanem a Mindenható mégis gondoskodott a cserebogár irtásáról is, mert máskülönben csakugyan nem volna semmiféle növény termelhető miatta.

Hogy e három hasznos állat, ugymint a veréb, a bagoly és a denevér nem a legnagyobb kedvelésnek örvend, azt tudjuk.

Intsük, tanítsuk és világosítsuk fel tehát a népet felőle, hogy ha ezen hasznos állatokat pusztítja, ezek hiányában egyetlen szem búzát, kukoriczát, répát stb. sem termelhet. Akkor fog még csak jönni az igazi gonosz szellem: az éhség, inség és nyomoruság alakjában.

Hagyjunk békét tehát a szegény vakondnak azért, mert dombocskát csinál ott, a hol mi simának szeretnénk látni a földet; ne bántsuk a szegény szárnyas egeret se, azért, mert a teremő nem a legketszetősebb külsővel ruházta föl és a nép hite szerint a leányok hajába kap; és ne üldözzük a baglyot se azért, mert éjjeli oly rémesen sikolt és a babona szerint a halált megjövendőlni volna hivatva. A halál bagoly nélkül is megjelenik ott, a hol a gondviselés megjelenését szükségesnek tartja. Gondolkozzunk igazi komolysággal, még a legcsekélyebbeknek tetsző dolgok fölött is s ne bántsuk kedves barátainkat!

Kedvderítő.

A nagy titok. Részegen és dalolva járt egy pár baka az utcán, alig találva meg az utat a kaszárnya felé. Egyszerre egy tisztet pillantanak meg szemközt jöve és eszökbe vevén, hogy a garázda viseletükért büntetést kaphatnának, így szóltak egymáshoz:

— No, Kovács István pajtás, most elhazudjuk ám nevünket.

— Jó lesz biz az, Takács Pál öcsém.

Jön a tiszt és szemközt állva Kovács Istvánnal, kérdi:

— Hogy hívják kendet?

— Takács Pál.

— Hát kendet?

— Kovács István — felelé a másik.

Mikor a két bakát másnap rapportra a kapitány elébe idézték, iszonyu gondolkodóba estek, hogy hát ki árulhatta el őket, mikor a mult estén mind a ketten olyan jól eltagadták a nevüket?!...

Amerikai humor. Biró: Ön négy hónap óta már harmadszor van itt: nem szégyenli magát?

Vádlott: Biró ur mindennap itt van; mégse szégyelli magát.

Milliomos: Hogyan, báró ur, ön három millió dollár hozományt kér a leánnyal? Hiszen tegnap csak két milliót kért.

Báró: Bocsánat, de tegnap még nem volt szerencsém ismerni az ön leányát.

Közgazdaság.

Gazdasági munkásházak. A gazdasági munkások igen sok helyen a városok és községek ingatlan forgalmi viszonyai következtében nem szerezhetnek állandó otthont. A földművelésügyi kormány évek óta segíti őket ezen törekvésekben s munkásházakra már eddig is 175000 korona segélyt adott. Tallian földművelésügyi miniszter ujabban Csongrád-megyének 50,000 Kolozsvármegyének 10.000, Zombor városának 20.000, Torontálmegyének 5000 korona államssegélyt engedelmzett gazdasági munkásházakra. A segélyösszeget családok munkások 200—600 koronáig terjedő hosszulejáratu kamatmentes kölcsönben kapják. Az alap pedig állandóan arra szolgál, hogy minden józan igyekvő munkás saját lakóházat szerezhesen. Nagyobb munkástelepek létesültek eddig Szentesen és Hódmezővásárhelyen, a hol a földművelésügyi miniszter szándékát maguk a városok is nagy áldozatkészséggel segítettek megvalósítani.

Tejszövetkezet. A nyitramegyei gazdasági egyesület minap *Jókeőn* tejszövetkezetet alakított. Az alakuló közgyűlésen megjelentek a falu összes gazdái. A tejszövetkezetnek 85 tagja van 110 üzletrészesel. Itt megemlítjük, hogy a tejszövetkezet alapítására vonatkozó összes tudnivalók beszerezhetők Sierbán János tejgazdasági felügyelő urtól (Budapest, Földművelésügyi miniszterium palotája.)

Földművesek földvásárlása Torontálban. Mint a Torontál írja, Szerb-Padé községe megvette Reiner Dávid ezerholdas birtokát. Ennek megfizetésére felvesz egy 715 ezer koronás kölcsönt, melyet a Magyar Országos Takarékpénztár, mint legolcsóbb ajánlattevő a községnek 50 évi törlesztésre 4 81 kamatláb és 96 és fél árfolyam mellett szavazott meg. Torda község pedig a Pejacevics grófi uradalomtól 1189 katasztrális holdat vett meg egy uradalmat képező 7600 holdból. A község ez ingatlanok megvételére a Kisbirtokosok földhitelintézetétől utólagos félevenkint fizetendő rendkívül előnyös kölcsönt vett fel.

Az aratási sztrájk meggátolására, — melyet a szociálista izgatók mindig készenlében tartanak, s a mely a vagyoni- és személybiztonság veszélyeztetésével jár, — az országos magyar gazdasági egyesület a következő javaslatot fogadta el a kormányhoz való fölterjesztés végett.

1. A nyári hónapokban, tehát június, július és augusztus hónapban munkás népgyűlések titkos összejövetelek tartását egyáltalában ne engedélyezzen, illetve ily irányban utasítsa az összes közigazgatási hatóságokat. 2. Ha egyébként is munkás népgyűlések engedélyeztetnek azokon a közigazgatás kellően képviselve legyen. 3. Munkás egyesületek engedélyezésénél a helyi közigazgatás véleménye figyelembe vétessék. 4. Utasítsanak a közigazgatási hatóságok, hogy panasz esetén a helyszínén azonnal járjanak el, s illetve ítélkezzenek s egyezkedési tárgyalásokba ne bocsátkozzanak. 5. Gondoskodják a bel-

ügyminiszter, hogy a közigazgatási hatóságok föllépésének kellő nyomatéka legyen. 6. Teljességgel a rossz termésre, a beruházási költségek terhére még ez évben folyósítható munkák különösen a rossz természettel sújtott megyékben megkezdessenek. 7. Kéressék föl az igazságügyminiszter, hogy utasítsa az összes ügyészségeket a szociális sajtó izgatásainak szigorú ellenőrzésére, a bizottságokat pedig minden a munkászavargásokból kifolyó büntünyek és keresetek soronkívüli elintézésére. 8. Kéressék föl a földművelésügyi miniszter, hogy a nyár folyamán megfelelő munkástartalékot tartson készletben, s bizonyos számú aratógépek készletben tartásával is biztosítsa az aratás gyors lebonyolítását.

Budapesti legolcsóbb gabonaárak.

Buza: Tiszavidéki 8.75 fejeermeyei 8.65 pestmegyevidéki 8.65 bánási 8.50 tácskai 8.75
A mult hét óta az árak emelkedtek.

Árpa: 5.80 kor. **Rozs:** 6.30 kor. **Zab:** 5.45 kor.
Tengeri: belföldi: 5.20 kor. Az árak emelkedtek.

Szerkesztői üzenetek.

K. K. Mezőhegyes. Szépen köszönjük az oktató cikket. Örvendek, ha olvasóim közül valaki ennyire érdeklődik a cikkeim iránt. Bár sok követőre akadna a példája! Az volna csak az igazi Magyar Néplap, melybe a magyar nép fiai írának az ilyen alapos és hasznos cikkeket mint az öné! Kivált ha ilyen gyakorlati kérdéseket ölelnének fel a cikkeik és ne csak panaszkodnának és ne csak politizálnak. Üdv!
— A. L. Bogáta. Egy nappal előbb a kabinetirodában kell kihallgatásra jelentkezni. — Ft. G. S. Lancsuk. A hiba minden-

esetre ott lesz a postán. — B. Ádám. Gyergyó-Ditró. A küldött 3 koronával fizetve van egész az év végéig. — P. J. Sárosd. A mutatószámot elküldtük. Köszönet. — F. M. Széplak-Apáti. Agyagipari szakiskola van Ungváron, Mágooson, Hódmezővásárhelyen és Székelyudvarhelyen. Négy évig kell tanulni s sikeres vizsga után munkavezető vagy mester is lehet. 12 évet betöltött fiukat vesznek fel, a kik négy elemi és két középiskolai osztályt végeztek. — F. A. Patona. A járásbíróhoz tartozik. N. I. Téth. A tanulságos esetet közölni fogjuk. — B. L. Körösmező. Sorsjegyei nem nyertek. — E. S. Magyaros. Az elismerő sorokat köszönjük. Az előfizetési pénzeket megkaptuk. — P. I. Bécs. A rejtvények közül nem mindegyiket lehet fölhasználni. Másik fölhasználását figyelembe fogjuk venni. — Kisiparos. A belügyminiszter úgy határozott, hogy vasárnapi munkaszüneti időben csak azok a kisiparosok dolgozhatnak, a kik iparukat állandóan segédek és inasok nélkül folytatják. — Kertésznev. A kert gyepet, ha az nem régi, sohasem szabad meleg, napsütéses időben kaszálni vagy nyírni, mert így könnyen kifoltosodik. A kaszálásra lehetőleg hűvös, esőre hajló időt kell választani, ha pedig nem lehet kivárni, a kaszálás után bőven kell locsolni. — F. E. Az illető országgyűlési képviselő, de sohasé hallatja szavát. — St. J. Török-Szent-Miklós. Csak a jövő számban felelhetünk, mert előbb utána kell néznünk. — P. A. Magyar-Szölgvény. Lelkes, szép sorait magunkévá tettük. A program mindenütt tetszettel találkozunk. Üdv! — T. J. Endréd. a lap továbbra is menni fog. — T. P. Csantavér. A kiket ebből a szakmában ismerünk Budapesten, azok mind zsidók. De majd utána kérdezősködünk s a jövő héten megint üzenünk. — D. G. Guta. Kipótoltuk. — B. J. Szent-Jakab. Kívánságát figyelembe vesszük. — K. J. Nagy-Szaláncz. Rendben van. — B. V. Egyházasközpont. A lapot rendesen küldjük önnek. — K. B. I. Felhasználtuk. — D. I. M. Az a kezdvezmény most is fennáll. Egyebekben rendben van. — R. L. Halaszi. Rendbe hoztuk. — K. S. Ságod. Elvárunk. — Sz. Gy. Nagyécs. Kívánsága szerint lesz. Arra a bajra látatlanban nem lehet orvosságot ajánlani, mert ezertéle oka lehet. Hozzáértő doktor kezére kell adni. — K. Gy. Bélaház. A kérdézt szöveget ezime: V. Visegrádi-utca 4. Rosszat nem hallottunk róla. — M. I. Méroc-K. Rendben van.

Minden családnak

saját jól felfogott érdekében csakis a

**Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávé**

szabadna pótlékul használnia
a mindennapi kávéitalhoz.

A huszadik század csodája

a Hübner Pádruai Szent Antal balzsamának gyögyereje.

A következő betegségekben egy-egy korszakot a mulasztás el a kitérő gyógyszer használatát. Mindennemű gyomor-bajok, alhasi bántalmak, női bajok, vese- és májbajok, szívdobogás, nyavalyatörés, fejfájás és hideglelés.

4 korszak elhasználása után a teljes gyógyulás beáll!

A gyógyszer kórkorszakban van, egy korszak ára 1 korona 20 fillér, négy korszak megrendelésnél ingyen csomagolás és postaköltség. Minden korszaknál a szigorú használati utasítás mellékelve van.

Egyedül kapható a feltaláló HÜBNER JÓZSEF gyógyszerésznél BAJA, JÓKAI-UTCZA.

Óvja az egészséget!

Megint több kiváló orvos ajánlja!

KRISTÁLY
ÁSVÁNYVIZ

Arztudósok kérésére mindenkor díjmentesen kaphatók. — Vidékre 25 vagy 50 üveges ládába a fuvardíjat oda és az üres üvegeket vissza küldve.

SZ. LUKÁCS-UTCA KUTYALLALA
BUDAPEST

Első délmagyarországi
oltárépitő, szobrász és aranyozó műintézet
 Temesvár Józsefváros, Bonnáz-utca (a várdnál szemben)

Köszönet a kereskedelmi miniszter által nagy díszoklevéllel és aranyéremmel.

Felhívom a n. é. közönség figyelmét műtermemre, melyben készítek oltárokat, szőszéket, keresztkelet, szentsírt és teljes templomi berendezéseket igen jutányos árban. Különösen ajánlom dombormű stációs képemet, melyek raktáron készletben vannak. Kőszőlőp-fülkében erős kőmasszából polichromo festéssel 85-82 cm. méretű egyenként 60 korona, kisebb képekkel együtt 75-60 cm. polichromo festéssel művésziessé kidolgozva egyenként 60 korona. Kisebbségi ajánlom dusan berendezett raktáromat, a melyben Jézus és Mária szíve, Szent Máté, István, Imre, László, Erzsébet, Vendel, Ágnes, Borbála, Katalin és a milyen szentet csak kívánnak nálam mind kapható igen jutányos árban.

Bármilyen szent szobor fából faragva és polichromozva:

Cm.	100	110	120	140	160
Kor.	100	120	140	160	180

Kőmasszából polichromozva:

Cm.	100	110	120	140	150
Kor.	75	100	110	120	145

Fennem igazolásért kezességk az intézet jó hírneve.

NAGY NÉP. JÁNOS
 oltárépitő, szobrász és aranyozó
 Temesvár Józsefváros, Bonnáz-u. 8. sz., saját ház.

DÉNES B. BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 61.
 BRAUNER és KLASEK utóda PLEWA E. mérnök
 es. és kir. szab. gép- és motorgyárának magyarországi vezérképviselete és raktára.

Legújabb rendszerű
**BENZIN-, GÁZ-, PETROLIN- és GÖZ-
 MOTOROK 2-100 HP.**

Benzin- és petrolin-lokomobilok 2-20 HP.

Ugyanezen motorok szívógáz-berendezéssel ellátva az üzemköltséget loerönként és óránként 2-3 fillérrel leszállítják. — Olcsó árak és kedvező fizetési feltételek. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szolid vidéki képviselők alkalmaztatnak.

Számos elismerő bizonyítvány!

Behozatal **Hugó Veit Jung** Kivitel

**Haj-
 fiatalító**

TRIEST.

Szállítás, postabér és vámmentesen.

A legjobb kávé
 5 kilógramm 12.—, 14.—, 15.— és 16.— korona.

Thea
 1 kiló 4.90, 6.—, 8.—, 10.— és 12.— korona.

Tábla-olaj
 1 kis hordó körülbelül 30 liter, 25 kiló 25 kor.

Bor
 1 kis hordó (körülbelül 30 liter) dalmáciai, isztriai, olasz (Brindisi) vagy fehér legjobb minőségű bor 18-tól 20 koronáig.

Az összes árak jószágáról és valódiságáról kezességet vállalunk.
 A legfigyelmesebb és azonnali kiszolgálás.

— Árjegyzék ingyen és bérmentve. —

FOGAK szájpadlás és gyökéreltávolítás nélkül 3 koronától. Az általam készített és Párisban kitüntetett fogszorok nagyon megszokhatók s rágásra kitűnően használhatók. Budapest, VII., Erzsébet-körut 50, 1 emelet, a Royal szállóval szemben, d. e. 9-12 és d. u. 3-7-ig. Fogtechnikai munkák reggel 8-tól este 8-ig. Vasár- és ünnepnapokon is.

Olcsó árak. — Részletfizetés.

A legjobb kasza a világon a „Dewett tábornok ágyuaczel-kasza,”
 mely a legnemesebb érczéből vegyített különleges ágyu-aczélból van készítve és mely műszaki értelemmel kétszeresen edzve, hogy az ellenálló képessége a legmagasabb fokon áll és mindent, a mi e szakmában létezik, tulszárnyal. A kaszák ily rendszerű készitési módja a gyár sajátja és vegyészeti titka, melynek következtében a kasza könnyű sulya, tartósága és vágóképesége bámulatos.

Egyedüli bevásárlási forrás:

SOHR PÁL, SZILL (SOMOGYMEGYE) 18. SZÁM.

kíhez „Dewett tábornok-kaszákra” vonatkozó mindennemű levelezés vagy megrendelés intézendő.

A „Dewett tábornok ágyuaczel-kasza” árai: frt	—95 kr.	1 frt.	1 frt. 05	1 frt. 10	1 frt. 15	1 frt. 20	1 frt. 25	1 frt. 30	1 frt. 50
---	---------	--------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

5 drb megrendelésnél a postaköltséget a czég fizeti. 10 drb megrendelésnél a postaköltséget is fizeti és egy kaszát ingyen küld. Minden „Dewett tábornok ágyu-aczel kaszaért” jótállás vállalatik és a meg nem felelő kasza díjmentesen egy új kaszaért lesz kicserélve (de tapasztalatból tudjuk, hogy ezer közt egy rossz sines). Fontos újdonság! Szabadalmazott kaszaszorító kulcsal 20 krajczár. „Diadal”-kaszakapáló készülék álló és kalapács, párban 85 krajczár. Amergaui kaszakó a legjobb fenőkő a világon 20 krajczár.

Megrendelés-gyűjtőknek külön árkedvezmény.

A „Dewett tábornok ágyuaczel-kaszával” 250-300 lépésig lehet egyszeri fenéssel kaszálni, egyszeri kalapálás napokig kitart. A „Dewett tábornok ágyuaczel-kasza egy rendes neves czégtől képes árjegyzéket nem kér, melyet az bárkinek ingyen és bérmentve küld. Mindenki kérjen árjegyzéket egy levelezőlapon.

Gyémánt-aczel horotva 3 évi jótállással 1 forint 50 kr. Ertékes borotvatartó ingyen.

